

A

KOLOZSVÁRI UNITÁRIUS FŐISKOLA

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1893—94-ik TANÉVRŐL.

✻

A NEVELÉSÜGYI BIZOTTSÁG MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTETTE

BOROS SÁNDOR

IGAZGATÓ.

✻

XV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁRT.

NY. GOMBOS ÉS SZTUPJÁR LYCEUM NYOMDÁJA.

1894.

A

KOLOZSVÁRI UNITÁRIUS FŐISKOLA

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1893—94-ik TANÉVRŐL.

A NEVELÉSÜGYI BIZOTTSÁG MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTETTE

BOROS SÁNDOR

IGAZGATÓ.

XV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁRT.

NY. GOMBOS ÉS SZTUPJÁR KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1894.

I.

Adatok a főiskola 1893—94. évi történetéhez.

A lefolyt tanévet az ország különböző részein s városunkban is föllépett kolera-járvány miatt a városi tanács 17571 sz. határozata értelmében csak október hó 1. napján kezdhettük meg. Az ünnepélyes megnyitás okt. hó 2-án történt a tanárikar, több egyházi tanácsos és érdeklődő szülő s az összes tanuló ifjuság jelenlétében. Az ünnepélyen imát mondott Sándor Géza papjelölt, Boros Sándor igazgató pedig üdvözlővén az ifjuságot, szorgalmas munkára és erkölcsös életre buzdította. Az előadások október hó 3-án kezdődtek meg, s a rendes szünnapok kivételével megszakítás nélkül folytak egészen junius hó 15-ig. Okt. hó 7-én és deczember hó 23-án érettségi vizsgálatok voltak Hajós János isk. f. gondnok elnöklete alatt, Kuncz Elek tank. kir. főigazgató, mint kormányképviselő jelenlétében. Az évvégi osztályvizsgálatok junius hó 15—25-ig tartottak, melyeken az iskolafelügyelő gondnokokon és tanárokon kívül, az E. K. Tanács által kiküldött egyházi tanácsosok: Zsakó István, Gyulai László, Mikó Imre, Filep István, Czakó József és Molnár Sándor voltak jelen. A VIII. osztály vizsgálata május hó 7. 8 és 9-ik napjain, az érettségi vizsgálatok május hó 26—31. napjain, a szóbeliek junius hó 27, 28 és 29. napjain folytak le, Kozma Ferencz isk. f. gondnok elnöklete alatt, Kuncz Elek kormányképviselő jelenlétében. Az érdemsorozat felolvasása és a jutalmak kiosztása a szokásos ünnepiességek között junius hó 25-én történt, a tanév bezárásával.

A főgimnázium a f. évben is államsegélyt élvezett.

Változások a tanárkarban. Ulár Pál iskolai igazgató a nyári szünidő folyamán igazgatói tisztéről lemondván, az E. K. Tanács ideiglenesen Boros Sándor tanárral helyettesítette, kit az október 30-án tartott E. Főtanács 22—1893. szám alatt egyértelemmel két évre igazgatónak választott meg. Péterfi

Lajos tanárt a vallás és közoktatásügyi miniszter úr saját kérésére kinevezvén a páncsovai állami főgimnáziumhoz rendes tanárnak, helyébe az E. K. Tanács ajánlatára 38,819—1893. szám alatt főgimnáziumunkhoz a latin és magyarnyelvi tanszékre Ptacsnik József n.-szalontai gimnáziumi igazgató-tanárt nevezte ki. Az E. K. Tanács a mennyiségtan-természettani tanszékre helyettes tanárnak kinevezte Zalányi János szakvizsgált tanárjelöltet; Péter János tanárjelölt helyett a latinnyelvűtan tanítására az I. és III. osztályban Sinczki Géza tanárjelöltet alkalmazta óraadó tanárnak; Ekárt Andor papjelölt isk. főnököt a hittan tanítására az I—V. osztályban; az elemi iskolában a 3-ik osztály tanítására Benczédi Domokos papjelöltet nevezte ki.

A különböző hitfelekezetű tanulók saját hitoktatóiktól nyertek vallásos oktatást. A tanulók magaviselete általában jó volt. Tanári tanácskozások u. m. módszeres, osztálytanári és ellenőrző tanácskozások a rendtartásban megszabott időben és módon tartattak.

Más iskolai ügyben, mint tandíj elengedés, ösztöndíjak kiosztása, kormányképviselő látogatása alkalmából, érettségi vizsgálat ügyében stb. az év folyamán 28 rendkívüli tanácskozás tartatott. Az ellenőrző tanácskozások eredményeiről a szülők külön értesítést kaptak, a tanulóknak az egyes osztályokban az illető osztályfők hirdették ki az eredményt. Ezenkívül minden időszak végén hivatalos értesítők adtak a tanulóknak illetőleg szülőknek.

Egészségi állapot. A tanuló ifjuság egészségi állapota a lefolyt tanévben igen kedvező volt, a mint az az iskolai kórházról szóló kimutatásból is látható. Súlyosabb megbetegedés egy sem fordult elő. Egy jóraavaló ifjú azonban a szülői háznál váratlanul elhunyt. Nyugodjék csendesen!

A tanárkarban egy néhány esetben vált szükségessé pár napi helyettesítés.

Dr. Veress Lajos városi kerületi orvos főiskolánk orvosa két ízben: október 11-én és február 27-én általános szemvizsgálatot tartott, mely alkalmakkal 3 tanulót talált betegnek, kiket gyógykezelésre útasított. Ezek a betegek mind meggyógyultak.

Iskolai ünnepélyek. Tanuló ifjuságunk a szokott módon lelkesedéssel ünnepelte meg márczius 15-ét, nemzeti ébredés-

sünk nagy napját. Ápril hó elsején mély részvéttel tartott gyászünnepélyt dicső hazánkfia Kossuth Lajos halála alkalmából, midőn a nagyterem a nemzetet ért súlyos veszteségnek és az ifjuság által is oly mélyen éreztet fájdalommak megfelelő gyászszal volt bevonva. Ugyanaz nap az ifjuság, élén a tanárkarral, gyászlobogó alatt vonult ki a város által rendezett gyászünnepélyre. Megható volt látni, hogy az ifjuság, a mily nagy lelkesedéssel őrzi a nagy idők, nagy napok emlékét lelkében, épp oly nagy részvétet, igaz őszinte gyászt érez e nagy napok megteremtőjének elvesztése felett. Május hó 5-én tanárbeiktató ünnepély folyt le szép számú közönség és a tanuló ifjuság jelenlétében. Ptacsnik József r. tanár tartotta igen szép és érdekes székfoglaló értekezését. Az ünnepélyt Kozma Ferencz isk. f. gondnok nyitotta meg egy tartalmas beszéddel, Boros Sándor igazgató pedig záróbeszéddel fejezte be.

Junius hó 2-án a tanuló ifjuság a «Lövélda» helyiségében az isk. igazgatóság engedélyével zártkörű fényes tánczvigalmat rendezett, melynek tiszta jövedelme 217 frt 1 kr az ifjusági egyletek és iskolai kórház javára fordított.

Junius hó 10-én az ifj. olvasó- és önképző-egylet tartotta meg, díszes közönség jelenlétében, szokásos évi zárünnepélyét.

Látogatások. A kolozsvári tankerület kir. főigazgatója Kuncz Elek úr, mint kormányképviselő január hó 18—25. napjain tartotta hivatalos látogatásait. Ez alkalommal minden osztályban meghallgatta a tanárok előadásait; megvizsgálta a könyvtárakat, szertárakat, felszereléseket és az irattárt. A látogatása bevégeztével tanácskozást tartott, melyen örömmel ismerte el a mult év óta észlelt javulásokat, a szertárak gyarapodásait s hogy az állami rendtartás mindenben szemelőtt tartatik s jövőre jóindulatú tanácsokat adott.

Évközben Hajós János és Kozma Ferencz isk. f. gondnok urak látogatták meg az intézetet.

Főiskolánkban magántanítási rendszer van. Iskolai törvényeink értelmében magántanítói felügyelet alatt állanak, — az igazgató ellenőrzése mellett, — a gymn. öt alsó osztálya és az elemi iskola növendékei. Minden magántanító köteles tanítványának testi és lelki épsége s jólléte felett őrködni, s mindent lelkiismeretesen megtenni, a mi növendékének javára

és előmenetelére szolgál; minden mulasztásról és hanyagságról köteles az igazgatót értesíteni. A szegényebb sorsú tanulók feletti felügyeletet, a javadalmat élvező tanulók díjtalanul kötelesek teljesíteni.

A főiskolában 150 tanuló számára bennlakás van berendezve. Ezen helyekre első sorban unitárius vallású tanulók vétetnek fel, s csak az azok elhelyezése után üresen maradt helyekre vétetnek fel más vallásuak is. A bennlakó tanulókra s általában minden tanulóra felügyel az esküdtek, isk. ellenőr és főnök segédkezése mellett az igazgató, a ki azok testi és szellemi helyes neveléséről gondoskodik, s érdekekben minden szükségést megtesz.

Az egyes osztályok erkölcsi magaviselete, szorgalma, s a tanulók mulasztásai felett az illető osztály főnökei őrködnek, kik időszakonként jelentést tesznek az igazgatóságnak.

A főiskola tulajdonát képező «Kismező» kertet a tanulók osztályonként beosztva használták játszó helyül, hová az az egyes tanárok vezetése és felügyelete alatt vonultak ki.

Kirándulásokat Dr. Nyiredy Géza természetrajzi és földrajzi szaktanár rendezett a város környékére, a melyek a tanulóknak igen hasznosak és kellemesek voltak.

II.

Főfelügyelőség.

A főiskola felett a felügyeletet az Egyházi Főtanács s ennek megbízásából a Kolozsvárt székelő Egyházi Képviselő Tanács gyakorolja. Az összes iskolák főfelügyelője Főtiszt. *Ferencz József* unitárius püspök, kir. tanácsos.

Főiskolai igazgatóság.

Elnökök: Dr. Brassai Sámuel, egyet. nyug. tanár, a M. T.

Akadémia r. tagja,

Hajós János, nyug. miniszteri tanácsos,

Kőváry László, a M. T. Akad. I. tagja,

Kozma Ferencz kolozsmegyei kir. tanfelügyelő, kir. tanácsos, iskola-felügyelő gondnokok.

Előadó: Boros Sándor, igazgató.

Jegyző: Ptacsnik József, tanár.

Tagjai: a rendes és helyettes tanárok.

Felügyelők:

Igazgató: Boros Sándor.

Iskolafőnök: Ekárt Andor, papjelölt.

Ellenőr: József Lajos, IV. éves papnöv.

Iskolagazda: Nagy Lajos, IV. év. papnöv.

Esküdtek: Sándor Géza és Benczédi Dömökös, papjelöltek,
Kelemen Árpád, IV. év., Deák Ferencz III.
év., Ürmösi Károly és Simonfi Márton, II. év.
papnövendékek.

III.

a) Hittani intézet.

Tanári és tanítói kar s az általuk előadott tárgyak.

Sorszám	A tanár v. tanító neve	Kinevezetés ideje	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben tanított	Órák heti száma		Észrevételek
					tárgyanként	összesen	
1	Ferencz József, püspök és r. tanár	1857.	Unitárius egyh. történelem Papi gond és Liturgika Szónoklati gyakorlat	III. III. I—III.	2 2 1	5	A vallásközönység iskoláinak főfelügyelője.
2	Péterfi Dénes, lelkes és r. tanár	1876.	Bölcsészettörténet	II—III.	2	2	Kolozs-Dobokaköri jegyző a «Ker. Magvető» társszekeszt.
3	Mózes András, lelkes és r. tanár	1881.	Egyet. egyh. tört. Egyet. egyh. jog	I—II. I—II.	3 3	6	Pénzügyi jegyző

Sorszám	A tanár v. tanító neve	Kinevezetés ideje	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben tanított	Órák heti száma		Észrevételek
					tárgyanként	összesen	
4	Boros György, r. tanár	1879.	Hittan Bibliai bevezetés Bibliai szöveg magyarázat Héber nyelv » »	II—III. I—II. I—II. I. II.	3 3 3 2 3	14	Közigazgatási jegyző, az «Unitár. Közlöny» társszerk., a papnövend. önképzőkörének védnöke s a gymn. a városi napi hitoktatás vezetője.
5	Gálfi Lőrincz, h. tanár	1892.	Paedagogia Symb. theol.	I. III.	2 2	4	Lásd a főgimnáziumnál
6	Dr. Veress Lajos, óraadó tanár	1889.	Egészségtan	III.	2	2	Lásd a főgimnáziumnál
7	Kovács János, főgimn. r. tanár	1872.	Angol nyelv	I. II—III.	2 2	4	Lásd a főgimnáziumnál
8	Iszlai Márton, szaktanító	1888.	Műének	I—III.	2	2	Lásd a főgimnáziumnál

IV.

Végzett tananyag.

I. éves papnövendékek.

Bibliai bevezetés. Heti 3 órán. A tanár előadása után. Új szövetségi rész. Bevezetésül a theologiai tudományok encyclopaediája. Az új szövetségi iratok keletkezése. Pál apostoli munkája s levelei. Az apostoli levelek. Jelenések könyve és a három első evangelium. *Tanár: Boros György.*

Bibliai szövegmagyarázat. Heti 3 órán. A tanár előadása után. A synoptikus evangeliumok. A keresztelő Jánosra, Jézus születésére és galileai működésére vonatkozó részek olvasása és exegézisének. Az utolsó dolgokra vonatkozó részek bírálata. *Tanár: Boros György.*

Egyetemes egyházjog. Heti 3 órán. T. k. Kovács Albert: Egyházjogtan I. II. kötet. Különös tekintettel a magyar protestáns egyház jogviszonyaira. *Tanár: Mózes András.*

Keresztény egyháztörténelem. Heti 3 órán. T. k. Varga Lajos: Egyháztörténet. II. kötet. A reformáció utáni korszak, vagy a protestantismus fejlődése és az államok független uralma. *Tanár: Mózes András.*

Paedagogia. Heti 2 órán. T. k. Dr. Felméri Lajos: A nevelés tudomány kézikönyve. A nevelés általános kérdései, testi nevelés, erkölcsi és vallásos nevelés. *Tanár: Gálfi Lőrincz.*

Héber nyelv. Heti 2 órán. T. k. Goldzieher-Ballagi: Héber nyelvtan. A nyelvtan elemei. Olvasási, fordítási és elemzési gyakorlatok. *Tanár: Boros György.*

Angol nyelv. Heti 2 órán. Dallos Gyula kézikönyve szerint. *Tanár: Kovács János.*

Szónoklati gyakorlatok. Heti 1 órán. Félévenként 4—4 házi dolgozat. Mindenik növendék 2—2 szóbeli előadást tartott. *Tanár: Ferencz József.*

Műének. Heti 2 órán. *Tanár: Iszlai Márton.*

II. éves papnövendékek.

Hittan. Heti 3 órán. A tanár előadása után. Bevezetésül az alapfogalmak. Isten. Theismus, deismus, pantheismus, materialismus, atheismus stb. elmélete. Az ember. A 'Jézus Krisztus. A lélek. A jövő élet. *Tanár: Boros György.*

Bibliai bevezetés. Heti 3 órán. Mint az I. éveseknél.

Bibliai szövegmagyarázat. Heti 3 órán. Mint az I. éveseknél.

Bölcsészettörténet. Heti 2 órán. A tanár kézírata és Dr. Pauer Imre könyve nyomán. *Tanár: Péterfi Dénes.*

Keresztény Egyháztörténelem. Heti 3 órán. Mint az I. éveseknél.

Egyetemes egyházjog. Heti 3 órán. Mint az I. éveseknél.

Héber nyelv. Heti 3 órán. Az íge. A mondat szerkesztésének főbb szabályai. A Genesis I—VII. részei olvasása és szöveg bírálat. *Tanár: Boros György.*

Angol nyelv. Heti 2 órán. Dallos nyelvtanának befejezése s Ransbourg olvasókönyvéből fordítások. *Tanár: Kovács János.*

Szónoklati gyakorlatok. Heti 1 órán. Mint az I. éveseknél.

Tanár: Ferencz József.

Műének. Heti 2 órán.

Tanár: Iszlai Márton.

III. éves papnövendékek.

Hittan. Heti 3 órán. Mint a II. éveseknél.

Bölcészettörténet. Heti 2 órán. Mint a II. éveseknél.

Symbolika theologia. Heti 2 órán. T. k. Székely Mózes kézirata. A symbolikus helyek tanulmányozásánál az eredeti szöveg megismerésére gond volt fordítva s a Catechesis Raciensis 1609. kiadása fordíttatott.

Tanár: Gálfi Lőrincz.

Unitárius egyháztörténelem. Heti 2 órán. T. k. Ferencz József kézirati műve.

Tanár: Ferencz József.

Papi gond és liturgika. Heti 2 óra. A tanár kézirata szerint.

Tanár: Ferencz József.

Egészségtan. Heti 2 órán. Dr. Széll Lajosnak «Vezérkönyv az életmentés és egészségtanhoz» czímű pályaműve bővitve Erismannal, mely utóbbi tankönyvül is használtatott. A tanításnál irányadóul az tűzetett ki, hogy az illetők azon egészségtani ismereteket szerezzék meg, melyek által a népnek hasznos tanácsadói lehetnek. Éghajlati viszonyok, táplálkozás, lakviszonyok, telepviszonyok, véletlen veszedelmek alkalmazásával segélynyújtás. Járványos fertőző bajok stb.

Tanár: dr. Veress Lajos.

Angol nyelv. Heti 2 órán. Mint a II. éveseknél.

Tanár: Kovács János.

Szónoklati gyakorlatok. Heti 1 órán. Mint a II. éveseknél.

Tanár: Ferencz József.

Műének. Heti 2 órán.

Tanár: Iszlai Márton.

V.

A tanterv táblázatos átnézete.

T a n t á r g y a k	Osztályonként heti óraszám			
	I.	II.	III.	Együtt
Hittan	—	3	3	6
Bölcészettörténet	—	2	2	4
Bibliai bevezetés	3	3	—	6
Bibliai szövegmagyarázat	3	3	—	6
Symbolika theologia	—	—	2	2
Keresztény egyháztörténet	3	3	—	6
Unitárius egyháztörténelem	—	—	2	2
Egyetemes egyházjog	3	3	—	6
Papi gond és egyházszertartástan	—	—	2	2
Paedagogia	2	—	—	2
Héber nyelv	2	3	—	5
Angol nyelv	2	2	2	6
Szónoklati gyakorlatok	1	1	1	3
Egészségtan	—	—	2	2
Műének	2	2	2	6
Összesen	21	25	18	64

VI.

b) Főgimnázium.

Tanári és tanítói kar s az általuk előadott tárgyak.

Sorszám	A tanár v. tanító neve	Kinevezetés ideje	Tantárgyak, me- lyeket tanított	Osztá- lyok, me- lyekben tanított	Órák heti száma		Észre- vételek
					tárgyanként	összeen	
1	Nagy Lajos, r. tanár	1857.	Görög nyelvtan » Magyar nyelvtan » Görög pótló	VIII. VII. VII. V. V.	4 5 3 3 2	17	Kolozs-Dob- kaköri espe- res, egyházi főjegyző, az ifj. dalkör védnöke.

Sorszám	A tanár v. tanító neve	Kineveztetés ideje	Tantárgyak, melyeket tanított	Osztályok, melyekben tanított	Órák heti száma	Észrevételek
2	Benczédi Gergely, r. tanár	1866	Természettan » Ásványtan Természett.földr. Természett gyak.	VIII. VII. IV. III. VII—VIII.	4 4 3 2 2	Főgimn. pénztárnok, a természettani szertár őre
3	Kovács János, r. tanár	1872.	Történelem » » » » Görög pótló	IV. V. VI. VII. VIII. VI.	3 3 3 3 3 2	Tanügyi jegyző, a kolozsvári m. kir. Tud. Egyetemen az angol nyelv magántanítója és a «Ker. Magvető» társszerkesztője; a VIII. osztály főnöke
4	Ulár Pál, r. tanár	1873.	Latin nyelv » Görög nyelv	V. VIII. V.	6 5 5	Az V-ik oszt. főnöke
5	Kanyaró Ferencz, r. tanár	1886.	Magyar nyelv » » Magy. ny. és irod. Bölcsészettan Görög pótló	III. IV. VI. VIII. VIII. VII—VIII.	3 4 3 3 3 2-2	Főiskolai könyvtárnok; az ifj. olv. és önképző egyet. védnöke s a VI. osztály főnöke
6	Boros Sándor, r. tanár	1887.	Mennyiségtan » » » »	IV. V. VI. VII. VIII.	3 4 3 3 2	Igazgató, a bennlakás főfelügyelője, s az alosztály. olvasóegyletnek védnöke; az isk. kórház felügyelője
7	Nagy Gyula, r. tanár	1880. ez intézetnél 1891.	R. geometria » » » » Sz. k. rajz » » » Mértani rajz	I. II. III. IV. III. IV. V. V—VIII.	3 3 2 2 1 1 1 2-2	Az Apollókör védnöke, a rajzszer- tár őre s a II. oszt. főnöke
8	Dr. Nyiredy Géza, r. tanár	1889.	Földrajz Földrajz Történelem Növénytan Természettan	I. II. III. V. VI.	4 4 4 2 3	A föld és természetrajzi szertárak őre s a III. oszt. főnöke

Sorszám	A tanár v. tanító neve	Kinevezetés ideje	Tantárgyak, melyeket tanított	Osztályok, melyekben tanított	Órák heti száma összesen	Észrevételek
9	Gál Kelemen, r. tanár	1890	Németnyelv » » » » » »	III. IV. V. VI. VII. VIII.	4 3 3 3 3 2	A IV. oszt. főnöke.
10	Ptacsnik József, r. tanár	1887. Ez intézetnél 1893	Latinnyelv » »	IV. VI. VIII.	6 6 6	Igazgatósági jegyző a VII. oszt. főnöke
11	Gáli Lőrincz, h. tanár	1892	Latinnyelv Görögnyelv	II. VI.	6 5	
12	Zalányi János, h. tanár	1893	Magyar nyelv » » Számítan » »	I. II. I. II. III.	5 4 3 4 3	Az I. oszt. főnöke.
13	Dr. Veres Lajos, óradó tanár	1889	Egészségtan	VII.	2	Városi kerületi orvos, az isk. kórház orvosa.
14	Sinczki Géza, óradíjas tanárjelölt	1893	Latinnyelv » »	I III.	6 6	Tanárjelölt.
15	Péterfi Dénes, hittanár	1873	Hittan » »	VI. VII. VIII.	2 2 1	Lásd a hittani intézetnél.
16	Ekárt Andor, isk. főnök papjelölt	1893	Hittan » » »	I. II. III. IV. V.	1 1 1 1 1	Segédkántor
17	Iszlai Márton, kántor, ének-tanító	1888	Műének Egyh. ének Orgona	I—VII. I—V. (önkéntesek)	5 2 2	A kolozsvári unit. leány iskola igazgató-tanítója, a vasúti tisztviselők dal-körének vezetője.
18	Inczefi Samu, okl. néptanító	1891	Szépírást »	I. II.	1 1	Az elemi I. és II. oszt. vez.
19	Albert Károly, torna-tanár	1881. Ez intézetnél 1886	Torna » »	I—VI. III—V. VI—VIII.	2 2 2	6

Rendkívüli tárgyak tanárai.

Kovács János heti 4 órán tanított angol nyelvet.
 Iszlai Márton heti 2 órán tanított orgonázást.

Felekezeti hittanárok.

Grátz Mór helybeli ág. hitv. ev. lelkész és
 Turcsányi Gyula helybeli ág. hitv. ev. s.-lelk. az ág. hitv. ev.
 Csűrös József a helybeli ev. ref. főgimn. hittanára az ev. ref.
 Dr. Salzbauer János,
 Dániel Joachim és
 Schichmann Endre a helybeli róm. kath. főgimn. hittanárai a róm. kath.,
 Ratiu Miklós helybeli gör. kath. segédlelkész a görög kath.,
 Rosiescu Tullius helybeli gör. kel. esperes. a gör. keleti.,
 Dr. Eiszler Mátyás helybeli izr. főrabbi és
 Strausz Ignác helybeli kép. izr. hitoktató az izraelita
 vallású tanulókat oktatták vallásuk tanaiban.

Intézeti szolgál.

Fülöp Sándor, pedellus, az intézetnél szolgál 3 év óta.

VII.

A tanári kar irodalmi működése.

Kovács János-tól megjelent: 1. «Kriza Album» szerkesztette és kiadta, Kovács János, Kolozsvárt, 1892. 2. Hogy fogadták Kossuthot az angolok és amerikaiak? 1848—49. Történelmi Lapok 1892. 3. Comenius Amos Jánosról. Ker. Magvető 27. köt. 1892. 4. Jerson Henrik emlékezete. Ker. Magv. 27. köt. 1892. 5. Vallás-szabadság az északamerikai Egyesült Államokban. Ker. Magv. 28. köt. 1892. 6. Paget János Esq. életírata. Ker. Magv. 28. köt. 1893. (Külön lenyomatban is.) 7. In Memoriam, John Paget Esq. Kolozsvár. Printing Office of Albert K. Ajtai 1893. 8. Christmas in Hungary (Karácson Magyarországon) Cristian Register Number 52. 1893. 9. Kriza János költeményei, összegyűjtötte Kovács János. Kiadja a

Kisfaludy-Társaság, Budapest, 1864. 10. Kossuth Emlékezete. Ker. Magv. 39. köt. füzet. 1894. 11. Kossuth diadalmenete Bostonban 1852. Ellenzék, 1894. 71. sz. 12. Kossuth a States Housban, Bostonban. Ellenzék, 1894. 72. 73. sz. 13. 15. Kossuth Plymouth Rocknál az amerikai szabadság bölcsőjénél. Ellenzék 1894. 78. 79. sz. A Keresztény Magvető folyóirat társ-szerkesztője.

Péterfi Dénes-től: »A studenták és az orosz egyház,« »Kovácsi Antal, mint pedagógus és író« és több más czikk a Ker. Magvetőben, melynek egyik szerkesztője.

Boros György-től: 1. *Vallás-erkölcsi tárgyú* czikkek: Isten. Channing Ellery Vilmos, mint erkölcs-reformátor (felolvasás). »Egy az Isten« (felolv.) »Az eszménykép.« (felolv.) A nép erkölcsé. 2. *Bibliai tárgyak:* A karácsonról. Jézus születéséről. 3. *Tanügyek.* Azok a diákok, 3 vezérezik! A magyar ifjuság jövője. Unitáriusok és az államsegély. (3 czikk.) 4. *Életrajzok:* Pallas Lexikonban az unitáriusok. Tordai zsinatok. Oroán Balázs. *Tordai Emke Emlékkönyv.* Társ-szerkesztője: Dersl János Emlékének. »Unitárius Közlönynek« Fialtalaság Barátjának» — levelezője az »Inquirernek.« A felsorolt czikkek részint a szerkesztése alatti lapokban, részint az »Ellenzékben« és »Ar. Vidékben« jelentek meg.

Kanyaró Ferencz-től: Virágénekek a XVII. és XVIII. századból. *Erdélyi Múzeum*, 1892. és 1893. Egy érdekes adat a Mondolatperthez. Apáthy Ferencz feddő éneke. Bethlen Gábor diadaléneke. U. o. 1893. Torda. Aranyosszék és Torockó magyar népe. Regélő hét. U. o. 1894. — Zrínyi legújabb epigonja. (*Egyet Philologiai Közöny.* 1893.) Bibliotheca Zrínyiana. A Zrínyiász és Zalán futása. (U. o.) Régi magyar versek Kádár János éneke. *Irodalomtört. Közlemények.* 1893. A Zrínyiász keze és költője. U. o. Ez megjelent külön is. — Unitárius történetírás és Kálvinorthodoxia. *Ker. Magvető.* 1892 — 1894. Balla Imre éneke. U. o. — Az első márczius 15-dike. *Tordai Emke-Emlékkönyv.* 1894.

Nyiredy Géza dr.-tól. 1) Tanulmányok a zsírok és olajokról. (Gyógy-szerészen Hetilap.) 2) Utmutatás a tápszerek vizsgálathoz. Kéz. könyv orvosok, gyógyszerészek részére. 3) Commentár a »Magyar gyógyszer könyvhoz« Tiszti orvosok, gyógyszerészek részére. (Dr. Izekutz és dr. Jakabháziival közösen.) 4) Tanulmány a növény levelekről. (Szakfoglalt Értekezés.

Gál Kelementől: *Az ifjú Németország.* (Székfoglaló beszéd.)
Amerikai egyházi élet és az unitarizmus. Tolsztoj Leo gróf boldogságtana. (Ker. Magvető)

Gálfi Lőrincztől: Főtanácsi egyházi beszéd, kiadatott a Ker. Magvetőben.

VII.

Végzett tananyag.

I. osztály.

Osztályfő: Zalányi János.

Vallástan. Heti 1 órán. T. k. Nagy Péter: Ó-szövetségi történetek.

Tanító: Ekárt Andor.

Magyar nyelv. Heti 5 órán. Szinnyei József: Iskolai Magyar nyelvtan és Olvasókönyv. A hangok és felosztása. Egyszerű mondat és annak nemci. Beszédrészek. Mondatrészek. Ígeragozás. Értelmes olvasás, versek könyvnelküli betanulása és szavalása. A nyelvtan begyakorlására két hetenként egy iskolai írásbeli dolgozat.

Tanár: Zalányi János.

Latin nyelv. Heti 6 órán. T. k. Dávid István: Latin nyelvtana és Olvasókönyv. Az öt névragozás minden nemű szabálylyal, mellékevek és azok fokozása, számnevek, névmások, a négy ígeragozás cselekvő és számvevő alakja. Az Olvasókönyvből 28 latin gyakorlat fordítása magyarra és 20 magyar gyakorlat fordítása latinra. Egyes mondatok és kisebb elbeszélések könyvnelküli betanulása. Hetenként egy írásbeli dolgozat.

Tanár: Sinczki Géza.

Földrajz. Heti 4 órán. T. k. Visontai János és Borbás Vincze: Egyetemes Földirat. I. rész. Európa egyes országainak hegy- és vízrajza, éghajlati viszonya, állat- és növényvilága, politikai felosztása.

Tanár: Dr. Nyiredi Géza.

Számtan. Heti 3 órán. T. k. Mauritz Rezső közönséges Számtan. A négy számtani alapl művelet. Összeadás, kivonás, szorzás és osztás egész, tizedes és közönséges törtekkel s ezekre vonatkozó példák tárgyalása. Kéthetenként 1—1 írásbeli dolgozat.

Tanár: Zalányi János.

Rajzoló mértan. Heti 3 órán. T. k. Mendlik-Schmidt: Rajzoló geometria. A pont és vonal. Irányvonalak. A szög.

A kör és vonalai. A három, négy és sokszög szerkesztése. Ferde irányok. A kör osztása. Érintő szerkesztése. Az idomok szimmetriája. Csigavonal. Ellipsis vagy kerülék. Az idomok hasonlósága. Területmérés. Mértani díszítmények rajzolása eszközökkel.

Tanár: Nagy Gyula.

Szépírás. Heti 1 órán. Vajda Pál: Szépírási minták nyomán magyar kis és nagy betűk és szók leírásának gyakorlása.

Tanító: Inczeffi Samu.

Műének. Heti órán.

Egyházi ének. Heti 1 órán.

Tanár: Iszlai Márton.

II. osztály.

Osztályfő: Nagy Gyula.

Vallástan. Heti 1 órán T. k. Nagy Péter: Új-szövetségi történetek.

Tanító: Ekárt Andor.

Magyar nyelv. Heti 4 órán T. k. Szinnyei József: Iskolai magyar nyelvtan II. rész. Bodnár Zsigmond: Olvasókönyv. Ragos és névutós határozók. Összetett szerkezetű, mellé- és alárendelt mondatok. Többszörösen összetett mondatok. Elemzések. Olvasás és az olvasottak értelmes előadása. Költmények betanulása és elszavalása. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat.

Tanár: Zalányi János.

Latin nyelv. Heti 6 órán T. k. Schultz Dávid Latin nyelvtan és Olvasókönyv. Szenvedő és álszenvedő igék ragozása. Körülírt ígeragozás. Rendhagyó perfectumok és supinumok. Rendhagyó igék. Hiányos igék. Személytelen igék. Határozók. Elöljárók. Kötőszók. Szóképzés és szóösszetétel. Az olvasókönyvből 10 latin és 10 magyar gyakorlatnak többszöri lefordítása és gyakorlása, háromnak pedig könyv nélküli betanulása. Hetenként egy írásbeli dolgozat.

Tanár: Gálfi Lőrincz.

Földrajz. Heti 4 órán. T. k. Visontai János és Borbás Vincze Egyetemes Földírata. II. rész. Ázsia, Afrika, Amerika és Ausztrália hegy- és vízrajza, éghajlati viszonya, állat- és növényvilága, politikai felosztása.

Tanár: Dr. Nyíredí Géza.

Számтан. Heti 4 órán. T. k. mint az I. osztályban. Az első osztály tárgyának rövid ismételése. Rövidített számtani műveletek, viszonyok; egyszerű hármasszabály, percent-

nyereség- és veszteségszámítás; bruttó-, nettó-, tara-súlyok kiszámítása az ezekre vonatkozó feladatokból. A hazai és külföldi országok pénzei, hossz- és súlymértékei. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. *Tanár: Zalányi János.*

Rajzoló mértan. Heti 3 órán T. k. Mendlik-Schmidt: Rajzoló geometria. A mértani testek: Kocka, hasáb, gula, hengerek, kúp és gömb főtulajdonságai és hálózata. Sík és egyenes. Összeillő és hasonló idomok. Szabályos testek. Szimmetrikus testek. Fölületszámolás. Köbtartalomszámítás. Testminták készítése. Mértani rajzok készítése eszközökkel.

Tanár: Nagy Gyula.

Szépírás. Heti 1 órán. Magyar és német kis és nagy betűk és szók gyakorlása Vajda Pál szépírási mintái nyomán.

Tanító: Incefi Samu.

Műének. Heti 2 órán.

Egyházi ének. Heti 1 órán. *Tanár: Iszlai Márton.*

III. osztály.

Osztályfő: Dr. Nyiredi Géza.

Vallástan. Heti 1 órán. T. k. Ferencz József: Unitárius Káté. A vallásról, Istenről. Jézus Krisztusról.

Tanító: Ekdrt Andor.

Magyar nyelv. Heti 3 órán. T. k. Szinnyei József: Rendszeres magyar nyelvtan és Olvasókönyv III. A hang-, szó- és mondatrendszeres áttekintése. Értelmes olvasás; az olvasottak elbeszélése és szavalás. Kéthetenként írásbeli iskolai vagy házi dolgozat.

Tanár: Kanyaró Ferencz.

Latinnyelv. Hetenként 6 órán. T. k. Schültz: Latin nyelvtan és Gyakorló könyv. Dávid Olvasó könyv. Nyelvtanból: a mondatrészeinek használata. Sajátságok a névszók használatában. Fordításból: mondatok az 1, 3, 9, 11, 16, 18, 19, 21, 24 és 25. magyar szakaszokból: a 2, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 26, 28, 29-ik olvasmányok. A Dávid István-féle latin olvasókönyvből: a római köztársaság történetéből a 6 első szakasz; a dactylusi, pentameter és a senariusi sorokból 20—26 sor; 10 phaedrusi mese. Hetenként egy írásbeli dolgozat.

Tanár: Sinczi Géza.

Német nyelv. Heti 4 órán. T. k. Brassai S. Okszerű ve-

zér. I. rész. 1—101. gyakorlatok alapján articulások, főnevek, főnévhelyettesek ragozása; segédigék használata és hajlítása. Ígeragozás a cselekvő és a szenvedő alak indicativusában. Elöljárók accusativussal, dativussal és genitivussal; összevont elöljárós helyettesek. Erős igék témái. Melléknevek declinációja. Szóbeli fordítás magyarról németre s viszont. Kéthetenként írásbeli dolgozat magyarról németre.

Tanár: Gál Kelemen.

Történelem kapcsolatosan Földrajzzal. Heti 4 órán. T. k. Gál Mózes és Helmár Ágost: Magyarország története és az osztrák-magyar monarchia politikai földrajza főbb vonásokban.

Tanár: Dr. Nyiredi Géza.

Természettani földrajz. Heti 2 órán. T. k. Dr. Schmidt Ágoston. Természettani földrajz. A physika főbb törvényei. A föld mint világtest. A föld szárazulata. A földgömb vizei és légköre.

Tanár: Benczédi Gergely.

Mennyiségtan. Heti 3 órán. T. k. Mauritz Rezső: Közsőséges Számtan. A II. osztály tananyagának ismételése után a kamat-, tőke-, időszámítás. Discont-, sconto-, rabattszámítás. Középszámítás. Arányos osztás. Elegyítési számítások. Hazai és külföldi pénznemek ismertetése. Az új valuta ismertetése. Váltók leszámítolása. Értékpapirokról. Kamatos kamatszámítás. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat.

Tanár: Zalányi János.

Rajzoló mértan. Heti 2 órán. T. k. Mendlik-Schmidt: Rajzoló geometria. Kisebbitett és nagyobbított mérték. Távolok mérése. Szögnek felvétele mérő asztallal. A három- és négyszög kisebbitett képe. A sokszögek hasonlósága. Másolás. Helyszínrajzolás. Az elméleti résznek megfelelő mértani rajzok készítése.

Tanár: Nagy Gyula.

Szabadvézi rajz. Heti 1 órán. Stílszerű ornamentális rajzok készítése és színezése.

Tanár: Nagy Gyula.

Műének. Heti 2 órán.

Egyházi ének. Heti 1 órán.

Tanár: Iszlai Márton.

IV. osztály.

Osztályfő: Gál Kelemen.

Vallástan. Heti 1 órán. T. k. Ferencz József: Unitárius Káté. A vallásról, Istenről, Jézus Krisztusról, Szentlélekről,

a ker. anyaszentegyházról, az örökéletről, a keresztségről és az urvacsoráról.

Tanító: Elkárt Andor.

Magyarnyelv. Heti 4 órán. T. k. Névy László: Stiliztika I. rész, prózai és költői olvasmányokkal. Az irány és írásmű-szerkezet általános szabályai. Egyszerű, szép irány és verstan. Arany Toldijának olvasása. Kéthetenként iskolai vagy házi dolgozat.

Tanár: Kanyaró Ferencz.

Latin nyelv. Heti 6 órán. T. k. Schultz-Dávid: Latinnyelvtan. Dávid: Latin olvasókönyv Livius, Ovidius, Phaedrus műveiből és Latin olvasó és gyakorló könyv. Tananyag: Olvasmányok alapján az összetett mondatok. Az idők, módok használata fő- és mellék mondatokban. Infin. és partic. szerkezet. Gerund. és supinum használata. Régiségtani és történelmi magyarázat. Prosodia a hexameter és pentameter versek alapján. Sajátságos kifejezések. Olvasmányok: a) prózaiak: A köztársaság kezdete, a tanács kiegészítése (I. r. 1—3.) Rómának a galloktól történt elfoglalása. Camillus (II. r. 1—7.) Az első samnit háború (8—12.) Pyrrhus ellen viselt háború (36—42.) Az olvasókönyvből: 35. A hét böles versengése. 37. A két hű barát. 38. Egy hiú dicsekvő. 39. Az alvó Fülöp. 40. Egy gyermek állhatatossága. 41. M. Manlius. 42. Az ember nemcsak magának született. 43. Zopyrus csodálatos hűsége. 45. Marius Karthago romjain. 50. Philemon halála. 51. Pyrrhus és a rágalmazók. 58. N. Sándor halála. 60. A varázslásról vádolt rabszolga. 61. A gyermek Cato állhatatossága. 68. Demosthenes és a figyelmetlen bírák. 44. 46. 47. 48. 55. 59. 65. 66. 70. 71. 74. 75. 77. 78. 79. szemelvényesen; b) költőiek: Aeneas. Remus halála. Romulus Quirinus. Romulus és Hersilia. Ezek s a prózából 3 fej. könyv nélkül is. Hetenként isk. írásb. dolgozat a tanult tananyaghoz alkalmazva.

Tanár: Ptacsnik József.

Német nyelv. Heti 3 órán. Tankönyv Brassai Sámuel: Okszerű Vezér I. II. rész. Az első részből 101—végig, a 155. gyakorlatig, a II. részből a 156—186, 201—212, 239—244, 293—298. gyakorlatok. Ígeragozás a conjunctivusban; erős ígék themáik szerint; melléknevek declinatioja, fokozása, igehatározók használata, felosztása. Infinitivus; módjelentő segédigék. Számnevek, névmások. Etymologiai szócsoporthoz. Kéthetenként írásbeli dolgozat magyarról németre.

Tanár: Gál Kelemen.

Történelem. Heti 3 órán. Ribáry Ferencz tankönyve szerint az ókorból: a keleti népek, görögök és rómaiak történelme a római császárság megalapításáig. Megfelelő térképek.

Tanár: Kovács János.

Természetrajz. Heti 2 órán. T. k. Dr. Koch Antal: Ásvány-, Kőzet- és Földtan. Chemiai előismeretek. Az ásványok alaki és természettani tulajdonságai. Egyes ásványok ismeretése. Kőzet- és földtan.

Tanár: Benczédi Gergely.

Mennyiségtan. Heti 3 órán. T. k. dr. Brassai Sámuel: Algebrai gyakorlatok. I. rész. Összeadás, kivonás, szorzás, osztás és hatványozás betűmennyiségekkel. Arányok és aránypárok. Láncztörtek. Elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Kéthetenként egy-egy dolgozat.

Tanár: Boros Sándor.

Rajzoló mértan. Heti 2 órán. T. k. Mendlik-Schmidt. Rajzoló geometria. Az ellypsis, hiperbola és parabola ismeretése és szerkesztése. A sík és helyzete. A pont vetülete. Két képsíkon vonalak, idomok és mértani testek ábrázolása. Épületek tervrajza.

Tanár: Nagy Gyula.

Szabadvézi rajz. Heti 1 órán. Stylszerű ornamentális rajzok készítése és színezése.

Tanár: Nagy Gyula.

Műének. Heti 2 órán.

Egyházi ének. Heti 1 órán.

Tanár: Iszlai Márton.

V. osztály.

Osztályfő: Ulár Pál.

Vallástan. Heti 1 órán. Az erkölcstan elméleti és gyakorlati része. Írásbeli dolgozat: A körülmények befolyása az akaratra. Testünk gondozása. Lelkünk művelése. A szülők iránti kötelesség. A tanulók magaviselete az iskolában.

Tanító: Ekárt Andor.

Magyar nyelv. Heti 3 órán. T. k. Névy László: Költészet. Magyar költők és költemények ismertetése. Írásbeli dolgozatok részben egyes remek költemények leírása és az adott szabályok szerinti elemzésre, részben eredeti kisebb művek (dalok) írására szorítkozva.

Tanár: Nagy Lajos.

Latin nyelv. Heti 6 órán. T. k. Steph. Dávid: T. Livii ab urbe condita libr. Vol. I.; Veress Ignác: P. Ovidius Naso válogatott költeményei és Cserny-Dávid: Latin stílusgyakor-

latok. Livius XXI. könyvéből a 22 első fejezet; Ovidius ke-serveiből: a költőnek Rómából való szomorú elválása; Nap-tárából: a Fabiusok elpusztulása, Gabii bevétele és Remus halála; Átváltozásából: az emberi nem négy korszaka, Deu-calion és Pyrrha. A szókínésnek előzetes betanulásával, nyelvi és tárgyi magyarázatokkal kapcsolatosan az olvasott írók élete és művei; az illető költői műfajok metruma s egyes ré-szek könyv nélkül betanulása; mondattani ismeretek bőví-tése; nevezetesebb régiségtani tudnivalók. Stílusgyakorlatok. Két hetenként iskolai írásbeli dolgozat. *Tanár: Ulár Pál.*

Görög nyelv. Heti 5 órán. T. k. Dr. Maywald: Görög nyelvtan és Dr. Szamosi: Görög olvasókönyv. Alaktan. A betűk ismertetése és a hangsúlyos olvasás általános szabályai után a három névragozás, a melléknevek fokozása, igehatá-rozók, névmások, számnevek. Ígetan. Egyes idők képzése a μ: végű ígékig. Az olvasókönyvből: erkölcsi mondások, több mese és adoma tárgyi és nyelvi magyarázatokkal s nehány-nak könyv nélkül betanulása, szók gyűjtése és betanulása s folytonos elemzés. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat.

Tanár: Ulár Pál.

Németnyelv. Heti 3 órán. T. k. Felsmann József: Deut-sches Lesebuch. IV. rész. Prózai olvasmányok: Mária The-resia. Die Pusste. Cäsars Tod. Eine ungarische Krönung. Die Geschichte von der Zitterpappel. Versek könyv nélkül is. Attila's Schwert. Kinder der Sorge. Die Blüten und die Kä-fer. Der Häufing. Theilung der Erde. Erbkönig. Reineke Fuchs. Közmondások. Nyelvtanból különösen az ígék összetétele par-ticulákkal és a kötszók tekintettel a szórendre. Havonként egy írásbeli dolgozat magyarról németre az olvasmányok alapján.

Tanár: Gál Kelemen.

Történelem. Heti 3 órán. T. k. Dr. Ribáry F.: Egyete-mes történelem. Az ó korból a római császárság. Középkor, megfelelő térképekkel.

Tanár: Kovács János.

Természettarajz. Heti 2 órán. T. k. Simonkai L. Növény-tan. Egyes növények leírása. A sejt tudomány. A növénytan története. Az egyes növény családok részletes tárgyalása.

Tanár: Dr. Nyíredí Géza.

Mennyiségtan. Heti 4 órán. T. k. Dr. Brassai: Algebrai gyakorlatok és dr. Mocnik-Wagner: Geometria. Két taguak hatványozása. Gyökmennyiségek tana. Elsőfoku egyenletek

egy, két és három ismeretlennel. Tiszta másodfokú egyenletek. A planimetria főtételei, a körtan részletes tárgyalása. Két-hetenként egy írásbeli dolgozat. *Tanár: Boros Sándor.*

Görögöt pótló tárgyak. Heti 2 órán. a) Schill Salamon Görög régiségtana és Csiky Gergely görög Mythológiája nyomán a görög hősmondák bővebb előadása. Magyar írók kisebb elmeműveinek ismertetése és magyar írók életrajzai.

Tanár: Nagy Lajos.

b) **Mértani rajz.** Heti 2 órán. Különböző stílusú disztímné-nyek. Stilizált levelek és virágok rajzolása és színezése.

Szabad kézi rajz. Heti 1 órán. Árnyékolt figurális rajzok másolása.

Tanár: Nagy Gyula.

Műének. Heti 2 órán.

Egyházi ének. Heti 1 órán. *Tanár: Iszlai Márton.*

VI. osztály.

Osztályfő: Kanyaró Ferencz

Vallástan. Heti 2 órán. T. k. Ferencz József: Hittan. A vallásról általában. A kijelentésről. A hit tárgyaitól és hitelvekről.

Tanár: Péterfi Dénes.

Magyar nyelv. Heti 3 órán. T. k. Név L.: Írásművek elmélete I. rész. Rhetorika: prózai műfajok. Elbeszélés, szónoklat és értekezés. Olvasmányok a retorikához. Havonként egy írásbeli dolgozat.

Tanár: Kanyaró Ferencz.

Latin nyelv. Heti 6 órán. T. k. T. Livii ab urbe cond. ed. St. David. vol. II. Sallustius de bell. Iug. Magy. Holub-Kempf. Vergilius Aeneise. Magy. Veress. I. Cserny-Dávid: Latin stílusgyakorlatok. II r. Olvasmányok: a) prózai; Livius XXVI. 1—16, melyből 2 fej. könyvnélkül is. Sallustius de bell. Iug. 1—31 fej: melyből 5 f. könyvnélkül is. Ezekkel kapcsolatosan a római tört. írásról röviden; Sallustius élete munkái és azoknak jellemzése. Régiségtani, tört. és tárgyi magyarázat b) költői: Vergil. Aeneise II. egészen, 1—161 sor könyvnélkül. Vergilius élete, munkái s azoknak méltatása. A hexameter szerkezete. A mondattani szabályok ismertetése az olvasmányok alkalmával. Stílusgyakorlatokból: C. Sallustius Crispus. N. Sándor a gordiumi esemélynél ketté vágja. Vergilius Maro 1 fej. szolgáltak bővebben a mondattan is-

métlésére. Kéthetenként isk. írásb. dolgozat összefüggő részek alapján.

Tanár: Ptacsnik József.

Görög nyelv. Heti 5 órán. T. k. Maywald görög nyelvtana és Horváth-Schenkl Chrestomathiája. Az előző évi tananyag ismétlése. A μ . végű és rendhagyó ígék. Az egész mondattan. Xenophon élete és művei. A Commemorabilia több részlete szemelvényesen fordítva és egyes részek könyvnélküli betanulása. Kéthetenként egyszer írásbeli dolgozat.

Tanár: Gálfi Lőrincz.

Német nyelv. Heti 3 órán. T. k. Harrach József: Német olvasókönyv. III. kötet. Prózai olvasmányok: Alles zum Guten. Der kluge Sultan. Das wohlfeile Mittagessen. Eine Rose von Homers Grabe. Die Nibelungen. A) Siegfrieds Tod. B) Der Nibelungen Noth. (Nach Uhland). Die Religion der alten Germanen, (Köppen und Wolf.) Versek könyvnélkül is: Johanna Sebus. Der Ring des Polykrates. Der Pilgrim vor St. Just. Die drei Zigeuner. Loreley. Der blinde König. Nyelvtan folytonos ismétlése. Havonként egy írásbeli dolgozat.

Tanár: Gál Kelemen.

Történelem. Heti 3 órán. Dr. Ribáry Ferencz egyetemes történelem című tankönyve szerint az Ó-kor és a középkorból a népvándorlás megfelelő térképekkel.

Tanár: Kovács János.

Természetrajz. Heti 3 órán. T. k. Kriesch János; Állattan. Az állati test alkotásáról és működéséről. Az állati szervekről és működéseikről. Az állatok rendszertana.

Tanár: Dr. Nyiredi Géza.

Mennyiségtan. Heti 3 órán T. k. Moenik-Schmidt: Algebra és dr. Mocnik-Vagner: Geometria. A logaritmusokról. Műveletek logaritmusokkal. Számтан és mértani sorok (haladványok) és ezek alkalmazása. Első fokú egyenletek tanának ismétlése. Exponentialis egyenletek. A planimetria teljes átismétlése. Trigonometria. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat.

Tanár: Boros Sándor.

Görögöt pótló tárgyak. Heti 2 órán. a) Szemelvények a régibb elmélkedő szónoki és történeti irodalomból. Az Ilias és Odysseia olvasása és ismertetése. Görög hitéleti és magán régiségek. A görög művészet.

Tanár: Kovács János.

Mértani rajz. Heti 2 órán. Építészeti részek, oszlopfejek, talapzatok, pirkányok szerkesztése és rajzolása domború

mintákról; ezen részek távlati képeinek szerkesztése árnyékolással is.

Tanár: Nagy Gyula.

Műének. Heti 2 órán.

Tanár: Iszlai Márton.

VII. osztály.

Osztályfő: Ptacsnik József.

Vallástan. Heti 2 órán. T. k. Pálffy József. A keresztény egyháztörténelme. Az egyház megalapításáról. Az egyház üldöztetése és diadalra jutása. Az egyház megrontása. A hit ujtás története külföldön és hazánkban. *Tanár: Péterfi Dénes.*

Magyar nyelvtan. Heti 3 órán. T. k. Névy: Poetika. A költői műfajok ismertetése, megfelelő olvasmányok. Havonként írásbeli dolgozat. *Tanár: Nagy Lajos.*

Latin nyelv. Heti 6 órán. T. k. Vergilius Aeneise. Magy. Veress. II. f. Ciceró két beszédje. Magy. Köpesdy S. Cserny-Dávid: Stilus gyakorl. III. r. Olvasmányok: a) prózai: Ciceró or. de imp. Cn. Pomp. egészen. 1—5 fejj. könyv nélkül. Ciceró élete és működése. Történelmi, régiségtani és mondat-tani magyarázatok. b) költői: Vergilius Aeneise. IV. és VI. egészen. Könyv nélkül IV-ből 1—160; VI-ből 1—98 sor. Tárgyi és mondat-tani magyarázatokkal. Stilusgyakorlatok a mondat-tani szabályok begyakorlására. Herodotos élete 1—2. P. Vergilius Maro költeményei 1—4. Kéthetenként írásb. dolgozatok, az olvasmányokból átalakított, vagy a stilus gyakorlatok közül feladott összefüggő részből. *Tanár: Ptacsnik József.*

Görög nyelv. Heti 5 órán. Homer Odysseiából az I. és II. ének egy része, nyelvtani és irodalom történeti magyarázatokkal. Homer Iliásából az I. ének. Kéthetenként írásbeli dolgozat. *Tanár: Nagy Lajos.*

Német nyelv. Heti 3 órán. T. k. Harrach József: Német olvasó könyv IV. kötet Prózai olvasmányok: Der indogermanische Sprachstamm. Die Germanische Sprachen. Wulfila und die Gothische Bibelübersetzung. Über die aufgabe des Geschichtschreibers. (Humboldt). Blüte der römischen Historiographie. Tacitus. Die Blütezeit der Künste und Wissenschaften in Griechenland. Italienische Reise. (Goethe.) Tárgyi magyarázatokkal a német nyelvek rokonságára, eredetére vonatkozólag. Versek. Lessing, Schiller epigrammjai közül 8; Goethe «Die vier Jahreszeiten»-ből 5; Mignon. Die alte Wasch-

frau (Chamisso). Bitte. Am Grabe Hölty's. Der Fischer. Ballade vom vertriebenen und zurückkehrenden Grafen. Der Taucher. Havonként egy írásbeli dolgozat. *Tanár: Gál Kelemen.*

Történelem. Heti 3 órán. T. k. Dr. Ribáry Ferencz tankönyve nyomán a közép- és újkor a művelődési történelemmel s megfelelő térképekkel. *Tanár: Kovács János.*

Természettan. Heti 4 órán. T. k. Dr. Abt Antal Természettana. A fontosabb vegytani elemek és vegyek. A testek közös tulajdonságai. A mozgás és erőtan általános törvényei. A szilárd, csepfolyós és légnemű testek mechanikája.

Tanár: Benczédi Gergely.

Memmységtan. Heti 3 órán. T. k. Dr. Moenik-Schmidt: Algebra. Moenik-Klamarik-Wagner: Geometria. A másodfokú egyenletek teljes elmélete. Irrationalis egyenletek. A végtelen geometriai sor és alkalmazása. Kamatos kamat, járadék stb. számítás. Stereometria. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat.

Tanár: Boros Sándor.

Görögöt pótló tárgyak. a) Heti 2 órán. A görög költészet történetének ismertetése. T. k. Schill Salamon: Görög irodalomtörténet. Aischylos, Sophocles, Euripides egy-egy drámájának ismertetése és bővebb olvasmányok Balassi, Zrínyi, Gyöngyösi, Csokonai, Kisfaludi Sándor műveiből.

Tanár: Kanyaró Ferencz.

b) **Mértani rajz.** Heti 2 órán. Ábrázoló geometria. A pontnak, egyenesnek és sokszögnek két projectio síkon való ábrázolása. A pontok és egyenesek viszonylagos vonatkozása. A sík ábrázolása, vonatkozása a térelemekre. A leforgatás. Az emberi fejnek minták után való rajzolása. *Tanár: Nagy Gyula.*

Egészségtan. Heti 2 órán. T. k. Dr. Fodor József: Közegészségtan. Táplálkozás, lakás, foglalkozás, a test ápolása, fertőző betegségek, véletlen veszedelem. *Tanár: Dr. Veress Lajos.*

Műének. Heti 2 órán.

Tanár: Iszlai Márton.

VIII. osztály.

Osztályfő: Kovács János.

Vallástan. Heti 1 órán. T. k. Ferencz József: Unitárius egyház története, hitelvei és egyház alkotmánya. Bevezetés az unitárius egyház történelmébe. Az egyház megalapítása.

Az unitárius tan gyors elterjedése és a rákövetkezőt visszahátas. Az egyház szomorú korszaka. Az egyház újabb kora. A magyar, angol és amerikai unitáriások érintkezései.

Tanár: Péterfi Dénes.

Magyar nyelv. Heti 3 órán. T. k. Beöthy Zsolt: Magyar irodalomtörténet. II. kötet. A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése Kisfaludy Károlytól mostanig. Havonként egy írásbeli házi és egy iskolai dolgozat.

Tanár: Kanyaró Ferencz.

Latin nyelv. Heti 5 órán. T. k. P. Corn. Taciti Anna-lum ab excessu divi Augusti Libri I—VI. Horatii carmina, ed. Dr. K. Posder. — Az Annalesekből Lib. I. 1—30, 52—58, 75—81. Lib. II. 1—4., 9—17. fejezetek. Horatius odáiból L. I. 1—3., 9., 11—12., 14., 12., 34—35.; II. 2., 10.; III. 13.; Epodosaiból az I.; Satiráiból I. 2. Az olvasott írók élete és művei; az illető műfajok és metrumok ismertetése; tárgyi és tartalmi magyarázat; egyes darabok betanulása könyv nélkül. Hetenként egyszer stilusgyakorlat. Római régiségek s az irodalomtörténet vázlata. Kéthetenként iskolai írásbeli dolgozat.

Tanár: Ulár Pál.

Görög nyelv. Heti 4 órán. Platontól a Krítón dialogus. Apologia részben. Kéthetenként írásbeli dolgozat.

Tanár: Nagy Lajos.

Német nyelv. Heti 2 órán. T. k. Heinrich Gusztáv dr. kiadása szerint Schiller Frigyes: Wilhelm Tell 3. és 4. felvonása fordítva és magyarázva. Tell monologja könyv nélkül. Irodalomtörténetből német nyelven könyv nélkül különösen Schiller életrajza és irodalmi munkásságának méltatása. Havonként egy írásbeli dolgozat.

Tanár: Gál Kelemen.

Történelem. Heti 3 órán. T. k. Dr. Ribáry Ferencz: Magyarország oknyomozó történelme. Figyelem volt fordítva a világtörténelmi eseményekre, úgyszintén a magyar alkotmány fejlődésére s a nemzeti művelődésre.

Tanár: Kovács János.

Természettan. Heti 4 órán. T. k. Dr. Abt Antal: Természettan. Hangtan, fénytán, hőtán, villamosság delejesség. A cosmographia elemei.

Tanár: Benczédi Gergely.

Mennyiségtan. Heti 2 órán. T. k. Mocnik-Schmidt: Algebra és Mocnik-Klamarik-Wagner: Geometria. Az algebra és geometria főbb tételeinek részletes ismételése. Kapcsolás-

tan. Newton kéttagúak hatványaira vonatkozó törvénye. Két-hetenként egy írásbeli dolgozat. *Tanár: Boros Sándor.*

Görögöt pótló tárgyak. Heti 2—2 órán. a) A görög próza irodalom fejlődése. Tankönyv: Schill Sallamon: Görög irodalomtörténet. II. rész. Jancsó Benedek: Magyar irod. olvasmányok a görög nyelv pótlásául. Három havonként egy írásbeli dolgozat.

Tanár: Kanyaró Ferencz.

b) **Mértani rajz.** T. k. dr. Fodor László: Ábrázoló geometria. A szögletes és gömbölyű testek ábrázolása; ezek egyenes és ferde síkkal való metszése. A mértani testek saját és vetett árnyékának meghatározása; valamint ezen testek hálójának szerkesztése. Antik fejek rajzolása sík minták után.

Tanár: Nagy Gyula.

Bölseleti előtan. Heti 3 órán. T. k. Parádi Kálmán: Lélektan és Brassai Sámuel: Logika. A philosophia elemei.

Tanár: Kanyaró Ferencz.

Műének. Heti 2 órán.

Tanár: Iszlai Márton.

IX.

Magyar nyelvtani dolgozatok.

V. osztály. 1. Belmagyar-utca leírása. 2. Barátság (értékezés). 3. Miért van olyan sok város folyam partjára építve? 4. Tanulók magaviselete az osztályban. 5. Az írásbeli dolgozatokról.

VI. osztály. 1. Musis et virtutibus. 2. Egy nagy alapítónk élete. 3. Szent István érdemei. 4. Lassan járj, tovább érsz. (Chria). 5. Őseink műveltségi állapota a honfoglaláskor. 6. Coriolan jellemrajza (Shakespeare vagy Plutarchos után). 7. Egy órátió (tetszés szerinti tárgyról) 8. Értékezés.

VII. osztály. 1. Vers (tetszés szerint hangsúlyos, vagy időméretes). 2. Valamely eposz rövid tartalma és szerkezetének ismertetése. 3. A költészet befolyása a népek életére. 4. Valamely nevezetesebb költő ismertetése. 5. A diákélet (elbeszélés). 6. Bánk-bán című szindarabból valamely személynek jellemzése.

VIII. osztály 1. Az olvasás haszna. 2. Egy nagy alapítónk emléke. 3. Leggyakoribb hibás szók és idegenszerű-

ségek a magyar nyelvben. 4. Bánk-bán jelleme. 6. A Toldi trilogia ismertetése. 7. Petőfi hatása. 8. A legnagyobb regényíró. 9. Kossuth Lajos (emlékbeszéd). 10. Magyarország művelődése.

X.

Végzett tananyag a testgyakorlatból.

(Heti 2—2 órán).

I. Szabad gyakorlatok. *

I., II. osztály: állások, tag szabadgyakorlatok, járó szabadgyakorlatok, birkozó gyakorlatok és társas szabadgyakorlatok. Játékok.

III., IV. és V. osztály: állások nehezebbjei, két három összetételű tagszabadgyakorlat, ütenyszerinti járás, birkózások és játékok.

VI., VII., VIII. osztály: nehezítve súlyzókkal, vasrudakkal, összetettebb gyakorlatok és társas játékok. — Mindenütt a jellemzőt, a férfias, a szépet kiválasztva s ezekre fektetve a fősúlyt.

2. Rendgyakorlatok.

I., II. osztály: katonai rendgyakorlatok szigorúan a «Gyakorlati szabályzat a m. kir. honvéd gyalogság számára I. rész» 2. 3. 4. 5. és 6. § Tornászati rendgyakorlatokból a sor felállítása, bontása, sorok alkotása, menetek geometriai vonalok szerint.

III., IV., V. osztály: az előző osztály katonai gyak. és a II. részből a 19. §. kör és körök képzése, mellék sorok alkotása.

VI., VII., VIII. osztály: Az előző osztályok gyak. és a II. fejezetből a 14. 16. 18. 19. 20 és 21. §. Tornászati gyakorlóból: Műrendgyakorlatok.

3. Szergyakorlatok.

I., II. osztály: osztály tornázás a nyújtón, gyűrű hintán, létrákon, ugrásoknál és mászásnál.

III., IV., V. osztály: osztály és csoport tornázás előtornászok vezetése alatt.

VI., VII., VIII. osztály: csoport és szabad tornázás különböző szereken, erőbeosztási csoportokkal és előtornászokkal.

Tanár: Albert Károly.

Rendkívüli tantárgyakat önkéntesen tanult.

- a) Angol nyelvet . . . 16
- b) Francia nyelvet . . 15
- c) Zenét 28
- d) Orgonázást 10 növendék.

A görög nyelv helyett az azt pótló tantárgyakat tanulta az V. oszt.-ban 4; a VI-ban 7; VII-ben 8; VIII-ban 2; összesen 21 tanuló.

XI.

A tanterv táblázatos átnézete.

Tantárgyak	Osztályonként heti óraszám								
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Együtt
Vallás tan	1	1	1	1	1	2	2	1	10
Magyar nyelv	5	4	3	4	3	3	3	3	28
Latin nyelv	6	6	6	6	6	6	6	5	47
Görög nyelv	—	—	—	—	5*	5*	5*	4	19
Német nyelv	—	—	4	3	3	3	3	2	18
Történelem	—	—	4	3	3	3	3	3	19
Földrajz	4	4	—	—	—	—	—	—	8
Természetrajz	—	—	—	2	2	3	—	—	7
Természettan	—	—	—	—	—	—	4	4	8
Mennyiségtan	3	4	3	3	4	3	3	2	25
Bölcselet. előtan	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Egészségtan	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Rajzoló mértan	3	3	2	2	—	—	—	—	10
Szabadkézirajz	—	—	1	1	1	—	—	—	3
Szépírás	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Tornászat	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Egyházi ének	1	1	1	1	1	—	—	—	5
Műének	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Összesen	28	28	29	30	33	32	35	31	246

* facultativ

XII.

c) Elemi iskola.

I. osztály.

Osztálytanító : Inczei Sámuel.

Vallás. Heti 2 órán. Reggeli, estéli, étel előtti, étel utáni és közönséges imák. Erkölcsei elbeszélések. T. k. Boros Gy. «Jó gyermek könyve» és az. A B C.

Beszéd- és ért. gyak. Heti 3 órán. A taneszközök, házi bútorok, tanterem és részeinek megismertetése és leírása. Az előbbieknél egymással való összehasonlítása különböző szempontokból. A köz- és magánépületek megnevezése és megismertetése. Piacz és utcza. A levegőről és annak különböző tulajdonságairól. A város lakosainak ismertetése különböző tekintetek szerint. T. k. Nagy L. «Beszéd- és ért. gyak.»

Számít. Heti 3 órán. A számjegyek és a műveletek jegyeinek megismertetése. Számolás 30-as körben, fejben és palára íratva a 4 alpművelet alapján. T. k. Brassai S. Számító Socrates és Fuchs J. Számolási k.-könyv.

Olvasás és írás. Heti 6 órán. Az «ABC»-és könyv többször átvéve. Abból a versek és elbeszélések könyv nélkül is betanítottak és elmondattak a beszéd gyakorlása végett T.-könyv. Komáromy-Lakits-Péterfy ABC.

Írás. Heti 1 órán.

Rajz. Heti 1 órán.

2. osztály.

Osztálytanító : Inczei Sámuel.

Vallás. Heti 3 órán. Jzsák fiai. Mózes története és a tíz parancsolat. Erkölcsei szabályok. Imák. Jákob fiai. József testvérei. Jákob Egyiptomban és az úrimádság. T.-könyv Boros Gy. «Jó gyermek könyve» és Nagy D. «Ó-szövetségi szent történetek.»

Beszéd- és ért. gyakorlat. Heti 4 órán. Mint az 1-ső osztályban. Hozzávéve földrajzi szempontból a világ 4 fő és melléktájainak a megnevezését. A város nevezetesebb he-

lyeinek és utezáinak a megismertetése. Egy néhány közönségesebb ásvány megismertetése. T.-könyv Nagy L. «Beszéd- és ért. gyak.»

Magyar nyelv. Heti 4 órán. A mondat- és beszéd. Jelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó és óhajtó mondatok megismertetése, továbbá a szó, szótagelválasztás. A hangok. Magán- és mássalhangzók. A mássalhangzók megkettőztetett helyes írása. A mondat alanyi és állítmányi részei. Az írásjelek és a főnév. Elméletileg és gyakorlatilag írásban. T.-könyv Deme K. «Magyar nyelvtan.» Ehez Komáromy és társai olv. könyv II. köt. A verseket és elbeszéléseket tanulták könyv nélkül is.

Állattan. Heti 3 órán. Honi házi és vad emlősök és szárnyasok. Pánczél F. T.-könyve alapján.

Számtan. Heti 3 órán. A négy alapl művelet 100-as körben, elméletben és írásban. A szorzó-tábla. Brassai Sámuel «Számító Socrates» T.-könyve alapján.

Írás. Heti 1 órán.

Rajz. Heti 1 órán.

3. osztály.

Osztálytanító: Benczédi Domokos.

Vallástan Heti 3 órán. T. k. Kriza János: «A ker. vallás elemei». Nagy Péter: „Ó szövetségi szent történetek“. Amaz egészen, ebből: A világ teremtetésétől a Bírágig.

Magyar nyelv. Heti 4 órán. T. k. Nagy László: «Nyelvtani gyakorló könyv I. k.» és Gáspár János: «Magyar olvasókönyv III. k.» A beszédrészek, egyszerű és összevont, tö és bővített mondatok ismertetése. Tárgy, jelzők. Hely, idő, mód, ok, czél, eredmény, részes és eszköz határozók. Az olvasó könyvből az összes versek, elemzés és az elolvasottak elbeszélése. Házi és kóthetenként zárt írásbeli dolgozatok az eltanultak alapján.

Földrajz. Heti 2 órán. T. k. Herczeg Sándor: «A földrajz elemei.» A szülők, család, község, járás, megye és ország s egyes általánosabb földrajzi fogalmak megismerése után Erdély-Magyarország s a hozzá kapcsolt részek és az Osztrák császárság főbb vonásokban.

Természetrájk. Heti 3 órán, T. k. Buza János: «Természetrájk.» Emlősök, madarak, hüllők, kétéltűek, halak, rovarok, patkányok, rákok, puhányok, férgek, túskebőrűek, virág és ős állatok.

Számtan. Heti 3 órán. T. k. Brassai Sámuel: «Számító Socrates» alapján fejben összeadás, kivonás, szorzás és osztási műveletek egész és törtszámokkal. A négy alpművelet egész számokkal táblán. Házi feladványok és a II. időszakban két hetenként zárt írásbeli dolgozat.

Rájk. Heti 1 órán. Kozma és Felméri rájztáblái alapján.

Írás. Heti 1 órán. Szépirási gyakorlatok.

Ének. Heti 2 órán.

4. osztály.

Osztálytanító: Sándor Géza.

Vallástan. Heti 2 órán. T. k. Simén Domokos; Szent-történetek. Ó-szövetség. Új-szövetség s a vallásjavítás és az unitarizmus rövid ismertetése.

Magyar nyelv. Heti 4 órán. T. k. Deme Károly: Nyelv-tani gyakorlókönyv a népiskolák IV. osztálya számára című tankönyv alapján a származékszóló s ezek képzőiről. Egyszerű és összetett mondatok s ezek közül különösen azok, melyek fő- és mellék-, továbbá mellérendelt mondatokból vannak alkotva. A rendes és rendhagyó ígék tárgyatlan ragozása a különböző módokban; a módok és idők ismertető jegyei. A Gáspár-Kovácsi-féle olvasókönyvből szó- és mondattani elemzés. Nehány vers és olvasmány. A tanultakból írásbeli dolgozat.

Földrájk. Heti 3 órán. T. k. Györke históriája Erdélyről. Erdély régi népei; vezérek, fejedelmek és vajdák kora. Györke Erdélyt újra beutazta című tankönyve szerint: Erdély folyói, városai és hegyei s ezek nevezetességeinek ismertetése. Erdély térképének lerájkolása.

Természetrájk. Heti 3 órán. T. k. Buza János: Természetrájk. A növény- és ásványtani rész ismertetése.

Számtan. Heti 4 órán. T. k. Brassai: Számító Socrates. A 4. számtani alpművelet gyakorlása fejben, egész számokkal, tizedes és közönséges törtékkel: továbbá, egész számokkal és tizedes törtékkel a 4 számtani alpművelet fejben és írásban.

Rajz. Heti 2 órán. Fröbel- és Hermes-féle minták után.
Írás. Heti 1 órán. Minták után és üteny szerint.
Ének. Heti 2 órán.

XIV.

A tanterv táblázatos áttekintése.

T a n t á r g y a k	Osztályonként heti óra szám				
	1.	2.	3.	4.	Együtt
Vallástan	2	3	3	2	10
Beszéd- és ért. gyakorlat . .	3	4	—	—	7
Magyar nyelv	—	4	4	4	12
Földrajz	—	—	2	3	5
Természetrajz	—	3	3	3	9
Számítan	3	3	3	3	12
Írva-olvasás	6	—	—	—	6
Írás	1	1	1	1	4
Rajz	1	1	1	1	4
Ének	—	—	2	2	4
Összesen	16	19	19	19	73

XV.

Tanszerek és gyűjtemények.

1. A főiskolai könyvtár ez évben is úgy, mint a megelőzőkben a tanárok, tanuló ifjuság s más könyvbarátok által használtatott. Örömmel lehet constatalni, hogy a kivevők száma évről évre rohamosan nő. Ez évben ugyanis 433-an használták, kik 565 művet vettek ki 721 kötetben és 57 füzetben.

A könyvtár gyarapodott: a) Vásárlás útján 29 művel 37 kötetben és 197 frt 90 kr. értékben.

b) Ajándékozás útján 522 művel, 435 kötet és 205 füzetben. Ajándékoztak: Brassai Sámuel dr. 52 művet, 53 kötet és 65 füzetben; az amerikai hitrokonok 96 kötet és 12 füzetet; Néhai Jánosi Gerő hagyatéka 118 mű, 98 kötetben és 20 füzetben; Özv. Koronka Antalné 78 szépirodalmi mű-

vet, 51 kötet és 40 füzetben; Szabó Ferencz német-eleméri plébános, történelmi és földrajzi kiadványait 54 kötetben, 142 frt értékben; Péterfi Dénes 25 művet, tulnyomólag theologiai folyóiratok; Boros György 5 művet; Ferencz József püspök az Inquirer 1893. évfolyamát; Bessenyei Lászlóné, Nagy Mór, Benczédi Gergely, Vernes István, Zobácz Viktor, Csiszér Samu, Grátz Ottó és Hosszú Lajos 1—1 művet; Lázár Andor 3, Sigmond József 4, Biás István 8, Ruzitska Lajos 4, Jeszenszki Aladár 6, Gálfi Zsigmond 4, Hirschman Jakab 2, Márkos Albert és Ürmösi Sándor 1—1 művet; Kovács János 3 művet és a Kriza püspök pálcáját; Hofmann Félix 35 drb régi érmet; az E. K. Tanács 12 drb jegyzőkönyvet; az isk. igazgatóság 72 drb. isk. értesítőt.

Az összes gyarapodás 551 mű, 472 kötet 205 füzet. A könyvtár jelenleg áll: 19,572 önálló szakmunkából 26,670 darabban, 733 folyóiratból 2,152 darabban, 2656 vegyes műből 2,676 darabban. Összesen 31,216 kötetből.

A könyvtárban a néhány év előtt megkezdett rendezési munkálat jelenleg is folyamatban van.

2. A természettani szertár számára vásároltatott ez évben 1 drb. üveges szekrény 55 frt — kr.

3 A természetrajzi szertár gyarapodott vásárlás útján:

a) 9 drb. különféle csontváz 50 frt 80 kr.

b) papir mache modellek, az emberi agy, fül, szem és mell 101 » 80 »

c) különféle spiritus praeparatumok 42 drb. 104 » 80 »

d) száraz praeparatumok, 3 drb. 4 » 40 »

e) 5 drb. üveges szekrény 125 » — »

Összesen: 386 frt 80 kr.

Ajándék útján: 65 frt értékkel.

Ajándékoztak: Dr. Nyiredy Géza szaktanár 5 drb. állattani fali táblát, 20 drb. állat-boneztani mikroszkópiai praeparatumot, kitömött Talpa europeát, 100 drb. különböző ízelt lábú állatot, egy kisebbszerű tojás gyűjteményt, növényeket és növénytani mikroszkópiai praeparatumokat. A VI. oszt. több tanulója rovarokat, madártojást stb. Benczédi Lőrincz kitömött Turdus pilarist. Szabó Albert vérese tojást, Ferencz Áron selyem-lepke gubóit, fe'göngyölt selymet, egy góbics és egy tengelicz fészket tojásokkal. Az V. oszt. tanulói növényeket.

4. A földrajzi szertár számára vásároltatott:

1. Európa hegy és víz rajza, rajzolta Kogutovitz Manó,
kiadta Hölzel és társa 4 frt 50 kr.

2. Európa térképe a középkorban Dr. Márki
tervezete 8 » 25 „
Összesen: 12 frt 75 kr.

Ulár Pál tanár ajándékából: Magyarország uralkodói
egy ezredéven át című kép.

5. A rajzszerár számára vásároltatott 100 drb. Dmolette-
féle tanulmány fő, kéz és láb 30 frt értékben; továbbá Mar-
tin F.-féle ornamentális rajz füzet 9 frt 92 kr.
Összesen: 39 frt 92 kr.

XVI.

Ifjusági egyletek és alapok.

a) A papnövendékek olvasó és önképzőegyletének véd-
nöke Boros György tanár, elnöke Ekárt Andor isk. főnök
volt. A tagok csekély száma miatt csak 10 rendes ülés tar-
tatott, melyeknek tárgyát szavalatok, felolvasások, vitatko-
zások s más egyleti ügyek képezték. Ezeken kívül tartatott
egy szavalati díjas és egy nemes verseny. Az utóbbin jkvi
dicséretet nyert Nagy Lajos IV. éves papnövendék. az előb-
bin díjat nyert Simonfi Márton II. éves papnövendék.

Irodalmi téren is sikerrel működött az egylet, az «Egy-
házi Lap»-ban, melyet a tagok szerkesztettek.

Irodalmi pályatétel kettő tűzetett ki, u. m. «János je-
lenések könyve» tanulmány és egy «áldozócsütörtöki beszéd»
írása. Mindkét pályatétel díját Nagy Lajos IV. éves papnő-
vendék nyerte el. Az egylet vagyona 143 frt 21 kr; a pályá-
díj alap 182 frt 26 kr.

b) Az ifjusági olv. és önk. egyletnek védnöke Kanyaró
Ferencz tanár, elnöke Nagy Lajos IV. éves papnövendék
volt. E tanév folyamán 23 gyűlés tartatott, melyeknek tár-
gyai: szavalatok, felolvasások, vitatkozások s egyleti más
ügyek voltak. Két félévben egy-egy szavalati nemes verseny
tartatott, melyeken jkvi dicséretet nyertek: Simonfi Márton
II. éves papnövendék, Kis Jenő VIII. és Feldheim Béla VI.
oszt. tanulók.

Szavalmati díjas verseny is kettő tartatott, jutalmat nyertek: Nagy Lajos IV. éves papnövendék, Péterfi Béla VII. oszt. tanuló a komoly irányú, Tóth Gyula és Feldheim Mór VII. oszt. tanulók a vígírányú versenyben.

Vitatétel kettő tüzett ki, u. m.: «Kinek köszönhet legtöbbet hazánk, Széchenyi, Kossuth vagy Deák Ferencznek?» és «kinek köszönhet legtöbbet a magyarirodalom Aranyának vagy Petőfinek»? A vitatkozások igen élénk és tanulságos eszmecserét keltettek az ifjúság között.

Az egylet céljához híven a szellemi önmunkásság felébresztésére is törekedett, irodalmi pályatételek kitűzésével.

Évközben prózai és verses pályatételek tüzettek ki. Jutalmat nyertek: Barabás Jézsef, Veress Árpád és Feldheim Mór VIII. oszt. tanulók.

A májusi nagy pályázathoz a következő tételeket tüzte ki az egylet:

1. «Mit és hogy olvassunk?» A 10 korona jutalmat Nagy Lajos IV. éves papnövendék nyerte el.

2. «A tanulók szellemi és erkölcsi befolyása egymásra.» Jutalmat nyert (10 kor.) Nagy Lajos papnövendék.

3. «Miveltségünk az Árpádház alatt.» Az egylet által kitűzött 10 kor. jutalmat Barabás József VIII. oszt. tanuló nyerte el. Ezenkívül Nagyságos Kőváry László isk. f. gondnok úr 4 koronával díjazta Deák Ferencz III. éves papnövendék művét.

4. «Legnagyobb regény író.» 10 korona jutalmat nyert Feldheim Mór VIII. oszt. tanuló, dícséretet Sipos Gábor VIII. oszt. tanuló.

5. «Magyarország arany és ezüst termelése.» 10 korona jutalmat nyert Ruzitska Lajos VI. oszt. tanuló.

Ifjúságunk ünnepélyt rendezett Jókai Mór 50 éves írói jubileuma alkalmából. Gyászünnepélyt nagy hazánkfia Kossuth Lajos temetésekor, s végül jun. 10-én évi záróünnepélyt. Mindenik ünnepélyen közre működött az ifj. dalkör Iszlai Márton karnagy vezetése alatt, s az ifj. Apollókör.

Az egylet a közetkező lapokat és folyóiratokat járatta:

Budapesti Szemle, Magyar Szalon, Magyar nyelvőr, Természettudományi Közlöny, Századok, Vasárnapi Ujság, Akadémiai Értesítő, Keresztény Magvető, Magyar Hirlap, Fővárosi Lapok, Erdélyi Híradó, Ellenzék és Bolond Istók.

Az olvasó egyesület könyvtára gyarapodott ajándékozás útján 20 drbbal,

a könyvtár jelenleg 1700 drbból áll.

Az egyesület évi bevétele volt . . . 159 frt 61 kr.

» » » kiadása . . . 132 frt 98 kr.

Évi gyarapodás . . . 25 frt 63 kr.

A „Remény» című ifjúsági heti lapnak 24 száma jelent meg az év folyamán, a mely az ifjúság komoly munkájáról tesz tanúságot.

c) **Az alosztályuak olvasó egylete** Boros Sándor igazgató tanár felügyelete alatt állott. Az egyesület bevétele volt tagsági díjakból . . . 24 frt 40 kr.

Büntetési díjakból . . . 4 frt 23 kr.

Összesen . . . 28 frt 63 kr.

Kiadádása volt könyvekre . . . 20 frt 30 kr.

Kezelési költség . . . 3 frt 87 kr.

Összesen . . . 24 frt 17 kr.

Évi gyarapodás 4 frt 46 kr. Az egyesület pénzbeli vagyona 187 frt 20 kr. A könyvtár vásárlás útján szaporodott 9 drb-bal s jelenleg 459 drbból áll. Az egyesület célja, hogy az alosztályú tanulók tanulmányaikat szükséges olvasmányokkal bővíthessék s a szegényebb sorsuak tankönyveket is kaphassanak.

d) **Dalkör.** Tagja minden tanuló, ki az énekekre alkalmas hanggal rendelkezik. Az ifjúsági ünnepélyeken, templomban és temetéseken Iszlai Márton karnagy szakszerű ügyes vezetése mellett igen szép sikerrel működött. Alaptőkéje 121 frt 28 kr. Védnöke: Nagy Lajos tanár.

e) **Apollókör.** Célja a zeneismeretek terjesztése. Ez évben is sikerrel működött buzgó védnöke Nagy Gyula tanár felügyelete alatt. A tanuló ifjúságnak több rendbeli ünnepélyein sikerrel működött.

Bevétele volt az igazgatóság által az egyesület alapjából kiutalt 60 frt. Alaptőkéje 1077 frt 80 kr.

f) **A jöltevők arezképezésére** gyűjtött alap jelenleg 362 frt. 88 kr. Célja: a jöltevők arezképeinek koronkint lefestetése a főiskola nagytermében leendő elhelyezés végett.

g) **A Kriza János-alap** tesz 290 frt 48 krt. Ez összeg az 1862. évi július 30-án tartott Kriza ünnepély alkalmával be-

gyűlt adakozásokból maradt meg, melynek kamatja később szépirodalmi pályaművek jutalmazására lesz fordítandó.

h) **A remény-alapnak** van 487 frt 50 kr. vagyona. Célja az ifjuság által szerkesztett «Remény» című hetilapban megjelent jelesebb dolgozatokból új «Zsebkönyv» kiadása. A főnebbi alapok pénzei mind a kolozsvári takarékpénztárban vannak elhelyezve s a betéti könyvecskék az igazgató gondozása alatt állanak.

XVII.

Ösztöndíjak, jutalmak, segélyezés és javadalmak.

I. Ösztöndíjak.

a) **Konez János** alapítványból havonként 2 frt 50 krt kaptak: Székely Ferencz, Pálfi Ferencz és Kelemen György VIII., Máté Béla, Bodó Arpád, Kis Jenő. Létai József, Fodor Ferencz VII., Sándor Dénes, Bölöni Vilmos, *Székely Andor, Veress Béla, Ütő Áron VI, *Siménfalvi Tihamér V., Kelemen István, Miklós Zsigmond IV., *Demény András, Gál Miklós, Antonya Mihály, Csongvai Dénes III., *Mezei Dezső Gálfi Zsigmond, Kelemen Sándor, Kádár Gyula, Blóz Géza, Konez János II., Pethő Kálmán elemi 4-ik osztályú tanulók. Összesen 600 frt.

b) **Konez János** alapból naponként ebédet kaptak: *Nagy Béla, *Kovács István VIII., *Kozma Gyula VII. osztályú tanulók. Összesen 150 frt.

c) **Fejér Ödön** alapítványból havonként 2 frt 20 krt kaptak: Ferencz Áron, Csép Miklós III. osztályú tanulók. Összesen 44 frt.

d) **K. Nagy Sándor** alapítványból havonként 2 frt 50 krt kapott Kovács István I. osztályú tanuló. Összeen 25 forint.

e) **Kelemen Benő** alapítványból naponként egy-egy czipót kaptak: Uzoni János és Rázmán Mózes IV. Pálfi József

*) A *-gal jelöltek elégtelen osztályzat vagy más ok miatt évközben másokkal cseréltettek fel.

V., Simonfi József II., *Nagy Gergely III. és *Bálint Domo-
kos VI. osztályú tanulók. Pénzértéke 80 frt.

f) Mártonffi Gergelyné, szül. Konez Juliánna alapítvány-
ból félévenként 25—25 frtot kaptak : Lukátsi József, Molnár
János és Ferenczi Kálmán VI. osztályú tanulók. Összesen
150 frt.

g) Kern-Szilvási alaphól két részletben 5—5 frtot ka-
pott Gálfi Zsigmond VI. osztályú tanuló.

h) Kovács Árpád nevét viselő alapítványból havi 2 frtot
kapott Halmágyi János elemi 4-ik osztályú tanuló. Összesen
20 frtot.

i) Tóth Ferencz és neje alapítványból havi 2 frt 50 krt
kapott Ürmösi József IV. osztályú tanuló. Összesen 25 frt.

k) Árkosi Lajosné alapítványból havi 4 forintot kapott
Gyergyai Árpád II. osztályú tanuló. Összesen 40 frt.

l) Erdélyi kincstári ösztöndíjat évi 60 frtot kaptak : Ür-
mösi Sándor és Márkos Albert VI., Kriza János és Máté Fe-
rencz IV. oszt. tanulók. Összesen 240 frt.

m) Májusi alaphól 8 frtot kapott Szilágyi Tamás IV.
éves képezdei növendék.

n) Laborfalvi Berde Mózes és Márkos Teréz alaphól
naponként egy-egy cipót kaptak : Bedő Béla IV., Miklósi
János, *Nagy József III. Kökösi Mihály II. és Bardocz Pál
I. oszt. tanulók. Pénzértéke 80 frt.

o) Kőváry László alaphól naponként egy-egy cipót
kaptak : Barabás István és Kis László VI., *Mátyás Já-
nos, Kis András, Zoltán Sándor II. oszt. tanulók. Pénzértéke
80 frt.

p) Az 1863-ban végzetek által tett alapítvány kamatait
kapták : Kelemen Árpád IV. éves papnöv., Kelemen György
VIII., Kelemen Sándor II. oszt. tan. Összesen 25 frtot.

r) Az iskola épület előtti süteményárulásból naponként
egy cipót kapott : Zoltán Gyula I. oszt. tanuló. Pénzértéke
30 frt.

s) A sepsi-szt.-iványi Szentiványi Jenő alapítvány évi
8 frt 55 kr. kamatából tankönyvek vásároltattak a következő
szegénysorsú elemi oszt. tanulók részére : Barabás József,
Ürmösi Zoltán, Székely Géza, Halmágyi János, Mikó József,
Soós Vilmos, Simon Jenő és Székely Miklós.

t) Sárdi Ákos V. oszt. tanuló a Bésán-féle alaptól 100 frtot élvezett.

Az ösztöndíjak értéke 1715 frt 55 kr.

2. Jutalmak.

Az érdemsorozat felolvasása alkalmával a következő jutalmak osztattak ki:

1. **A Paget Olivér** alapítványból az angol nyelvtan tanulásában föltüntetett előhaladásért az 1-ső, vagyis 100 frtos díjat nyerte: Nagy Lajos IV. éves papnövendék; a 2-ik, vagyis 50 frtos díj egyenlően megosztott Deák Ferencz III. éves és Ürmösi Károly II. éves papnövendékek között; a harmadik, vagyis 25 frtos díjat nyerte: Márkos Albert VI. gymn. osztályú tanuló. Együtt 175 frt.

2. **A Fejér Márton** alaptól a szépírástért nyertek: Bölöni Vilmos VI. gymn. o. t. 2 frtot, és Ádámosi Gábor IV. o. t. 1 frtot. Együtt 3 frt.

3. **Az özv. Pap Sándorné szül. Kovács Katalin** 100 frtos alapítványából 5 frtos pályadíj tűzetett ki egy papi beköszöntő beszéd írására, a jutalmat Deák Ferencz III. éves papnövendék nyerte el.

4. **A Bulyovszkiné szül. Szilágyi Lila** alapítványból az ifj. által szerkesztett «Remény» című heti lapban ez év folyamán megjelent legjobb költeménnyel 5 frt jutalmat nyert Simonfi Márton II. éves papnövendék; dicséretet érdemltek: Barabás József, Kelemen György VIII., és Bedő Árpád VII. o. tanulók.

5. **A Bulyovszkiné szül. Szilágyi Lila** alaptól 40 frt volt kitűzve egy ballada írására; a beérkezet 9 pályamű közül azonban egy sem volt jutalomra érdemes. Dicséretet nyertek: Lőfi Ödön és Sándor Géza papnövendékek.

6. **Az ifj. Peiella István** alapítvány ez évi kamatából 80 frt osztott ki jutalmul a jeles osztályzatot nyert és jó magaviseletű tanulók között. Ebből kaptak: Sipos Aladár VII. o. t. 8 frtot; Lukátsi József Ürmösi Sándor, Verne István VI. o. tanulók fejenként 7—7 frtot, Pálfi József V. o. t. 7 frtot. Smiel Mór V. o. t. 6 frtot; Kriza János és Mikó Lőrincz IV. o. t. 5—5 frtot; Ausch Jenő, Farkas Gyula, Gelei Gyula és Puskás Endre II. o. t. 4—4 frtot; Abrudbá-

nyai Géza, Feldheim Miksa, Kovács Kálmán és Uzoni Imre I. o. tanulók 3—3 frtot.

7. **Méltóságos báró P. Horváth Kálmán egyh. főgondnok úr**, nevelésügyünk buzgó Maecenása, ki minden évben meghozta a maga nemes adományát, ez évben is 100 frtot tűzött ki jutalmúl azon tanulónak, ki az érettségi vizsgálatot jeles eredménynyel teszi le. Ezen kívül a gymn. jeles tanulók közt kiosztandó 50 frtot adományozott. Ebből kaptak: Haftl József, Máté Béla VII., Feldheim Béla, Márkos Albert VI., és Mikó Imre V. o. t. fejenként 10—10 frtot. Összesen: 50 frtot.

8. **A Kovácsi Antal alaphból** a latin nyelv tanulásában pályázati vizsgálaton tanusított előhaladásért egyenként 10—10 frt. jutalmat nyertek: Veress Árpád VIII., és Haftl József VII. o. tanulók; dicséretet nyert Máté Béla VII. o. tanuló. Összesen 20 forint.

9. **Sipos Gábor** ügyvéd úr ebben a tanévben is egy drb. 20 frankos aranyat tűzött ki azon felosztályú tanulónak, ki az év folyamán magyar nyelvtani dolgozatait a legmagyarosabb irálylyal és legjobb helyesírással készíti. E jutalmat kapta Sipos Gábor VIII. o. tanuló

10. **A Magyar Mihály által** a márczius 15-iki bizottságnál oly czélból tett alapítványból, hogy ennek kamatjából főiskolánk azon növendéke, ki márczius 15-én a Petőfi «Talpra magyarját» szavalja, 1 frt jutalomban részesüljön; az 1 frtot nyerte; Simonfi Márton II. éves papnövendék.

11. **Néhai Cecz Péter** úr által kitűzetett 11 frt 60 kr Berde Mózes nagy jóltevőnk emlékére irandó beszédre; a jutalmat 5 pályázó közül Kovács István VIII. oszt. tanuló nyerte el.

12. **A kövendi Szász Gergelyné alapítványból** egy szónoki beszédre kitűzött jutalmat, 5 forintot, Nagy Béla VIII. oszt. tanuló nyerte el.

13. **Székely László** eszegezi lelkész úr 1 drb. 10 frankos aranyat tűzött volt ki egy theologia dolgozat írására, azonban egy pályázó sem akadván, a jutalom a jövő tanévre ismét kitűzetett.

14. **A Lászlóczki Péter alapítványból** 2 frt 50 kr. jutalmat kapott Balázs András II. o. tanuló.

15. **Az 1878—79-ben végzett** osztálytársak által tett ala-

pítvány kamatát 18 frtot, a f. tanévben a rendes órárcziókon tartott legjobb beszéd írója és előadója Kovács István VIII. oszt. tanuló kapta.

16. **Dr. Nyiredi Géza** tanár 8 frt jutalmat tűzött ki azon két tanuló számára, a kik a legjobb természetrajzi gyűjteményt állítják össze a tanév folyamán; ebből a díjból 5 frtot kapott Feldheim Béla VI. o. tanuló szép tojás gyűjteményéért, 3 frtot Lőrinczi Géza V. oszt. tanuló szép növényteni gyűjteményéért.

17. **Dr. Wettenstein Aron** orvos úr 20 korona jutalmat tűzött ki a VI. és II. osztály azon tanulóira számára, kik a görög, illetőleg latinnyelvtanban a legtöbb előmenetelt mutatják fel. Ebből a díjból 5—5 koronát kaptak: Márkos Albert és Molnár János VI. o. tanulók a görögnyelvben tett előmenetelért; 5 - 5 koronát kaptak: Puskás Endre és Ausch Jenő II. o. tanulók, a latin nyelvtanban tett előmenetelért.

18. **Zalányi János** helyettes tanár 10 koronát ajándékozott az év folyamán készített legjobb mennyiségtani dolgozatok jutalmazására. Ebből kaptak; Máté Béla VII. és Mikó Lőrincz IV. o. tan. 4--4 koronát és Gelei Gyula II. o. t. 2 koronát.

19. **Boros Sándor** igazgató-tanár 8 frtot tűzött ki egy mennyiségtani pályamunka jutalmazására. Beérkezett két pályamű, a jutalmat nyerték: Feldheim Mór VII. és Feldheim Béla VI. o. tanulók.

Végül az isk. Igazgatóság azon szorgalmas és jó magaviseletű tanulók jutalmazására, a kik pénz jutalomban nem részesültek, jutalom-könyveket adományozott, a melyekből kaptak a következő tanulók: Balla Aladár, Kolbai Sándor VII. Ruzitska Lajos, Veress Béla VI; Sárdi Ákos, Zsakó Andor V; Ádámosi Gábor Máté Ferencz IV; Antónia Mihály, Csép Miklós, Baló Dénes, Gyergyai Árpád és Szentmártoni Kálmán III; Török Géza, Fodor János, Veress András és Zsakó István II; Andrási Árpád, Benczédi Ferencz, Hermann Mór és Lőfi Béla I. o. tanulók A Dávid Ferencz egyesület azon tanulók jutalmazására, kik a vasárnapi oktatásban a legszorgalmasabban vettek részt, egy-egy bibliát tűzött ki jutalmul, ebből kaptak: Mikó Lőrincz IV, Benczédi Ferencz, Kovács Kálmán és Andrási Árpád I. o. t.

A junius hó 13-án megtartott tornavizsgálat alkalmá-

val a verseny tornászásban kitűntek: Flórer János és Macse-lár Valér I, Vagner Ferencz és Kilucz Maxim II, Székely Sándor III, Máté Ferencz IV, Nagy Elemér és Honigberger István V, Kis László és Nagy Miklós VI, Keleti Géza VII. és Bedőházi Gábor VIII. oszt. tanulók, kik külön-külön «El- ismerő okiratot» kaptak. A jutalmak összege 662 frt 16 kr.

3. Segélyezések.

1. A lefolyt tanévben is több nemes szívű emberbarát segítette elő szegénysorsú tanulóinknak a tanulást; részint egész kosztot, részint ebédet, vagy vacsorát adtak a követ-kezők: Molnár Sándorné Molnár János II. és Molnár Ödön I. oszt. tanulóknak teljes kosztot. Vécsei Sámuelné Kádár László VI. oszt. tanulóknak naponként ebédet, Létai Gáborné Kádár Gyula II. oszt. tanulóknak naponként ebédet, Mikó Imréné Miklós Zsigmond IV. oszt. tanulóknak hetenként há- romszor ebédet. Müller Józsefné Kiss András II. oszt. tanuló- nak naponként ebédet. Gál Simonné Nagy József III. oszt. tanulóknak naponként ebédet. Biásini Sándorné Zoltán Sándor II. oszt. tanulóknak naponként ebédet és vacsorát. Özv. Sinczki Gézáné Miklós János III. oszt. tanulóknak naponként ebédet Nagy Gáborné Nagy Vilmos VI. oszt. tanulóknak napoként ebédet. Sikó Lajosné Kovács István I. oszt. tanulóknak he- tenként háromszor ebédet. Varga Mórné Kovács István I. oszt. tanulóknak hetenként háromszor ebédet. Lehmann V. Sándorné Kún Sándor III. oszt. tanulóknak ünnepnapokon ebédet. Kovács János tanár Kovács Lajos I. oszt. tanulóknak egész kosztot. Mózes Andrásné Kádár Gyula II. o. t. napon- ként vacsorát. Dr. Nyiredi Gézáné Ferencz Áron III. oszt. tanulóknak egész kosztot. Boros Sándorné Lukátsi József VI. oszt. tanulóknak egész kosztot, Kún Sándor III. oszt. tanuló- nak naponként vacsorát és Soós Vilmos elemi oszt. tanuló- nak minden harmadik héten ebédet. Boros Györgyné Soós Vilmos elemi oszt. tanulóknak minden harmadik héten ebédet. Benczédi Gergelyné Soós Vilmos elemi tanulóknak minden harmadik héten ebédet. Zalányi Jánosné Baló Dénes III. oszt. tanulóknak naponként ebédet. A népkonyhán a tél fo- lyamán ebédet kaptak: Rázmán Mózes IV. Kún Sándor III. és Kökösi Mihály II. oszt. tanulók. Demény Istvánné Konez János II. oszt. tanulóknak naponként ebédet adott.

2. Farkas Vilmos úr 25 frtot adományozott oly czélból, hogy abból néhány szegénysorsú tanuló ruházatot kapjon. Ebből kaptak: Rázmán Mózes IV. oszt. 1 pár czipőt, Simonfi József II. oszt. 1 rend ruhát és 1 pár czipőt, Székely Sándor III. oszt. 1 kabátot, Mátyás János III. oszt. 1 nadrágot és Miklós Zsigmond IV. oszt. 1 kabátot és egy pár czipőt.

3 A szegénysorsú tanulókat ruhával segélyező egyesület szives adományából 6 tanuló részesült.

Fogadják az illetők az isk. igazgatóságnak hálás köszönetét.

4. Javadalmak.

A Zsuki László-alapítványból bejött 52 frt 50 kr., a legatusoktól patrociniumból 23 frt 50 kr., temetési díjakból 20 frt, együtt 96 frt, mely összeg az egyenruhás tanulók között divisio ezimen kiosztatott.

Legatióból az illető legatusoknak volt 1175 frt jövedelmök. Iskolai kórház, gyógyszer ezimen 20 tanulónak elengedett 36 frt 41 kr. Iskolai tartozás ezimen egyes hivatalnokoknak és szegénysorsú tanulóknak el volt engedve 422 frt 20 kr. Érettségi vizsgálati díj ezimen 5 tanulónak elengedett 4 frtjával 20 frt.

A papjelöltek, papnövendékek és felosztályú tanulók magántanításért kaptak készpénzben 3076 frtot.

Ezenkívül egész ellátása (kosztja) volt 16 tanulónak, ebédje és vacsorája 4-nek.

Az ifj. dalkör tagjai között, a temetéseken történt közreműködésekből begyűlt 30 frt, egyenlően osztatott ki.

A javadalmak összege nem számítva az élelmezést, teszen összesen 4423 frt 41 krt.

XVIII.

A főiskola kórháza.

A közegészségi állapot a lefolyt tanévben általában kedvező volt. Járványos fertőző kórok iskolánkat az egész év folyamán megkímélték, kivéve a szemcsés köthártya-lobot (tra-

choma), mely ezelőtt több évvel járványszerűleg lépett volt fel, de ez évben csak 2 esetben mutatkozott s azok is gyógyulófélben levők. A betegülési esetek száma is lényegesen kevesebb.

Az iskolai kórodában az egész tanév alatt csak 8 tanuló részesült orvosi kezelésben, kik összesen 57 munkanapot vesztek el.

Korra nézve az állapot következő :

Influenza = 1. Garatlob = 3. Hörghurut = 1.

Orbáncz = 1. Csúz = 1. Bőrkiütés = 1.

Mind meggyógyultak.

Osztály szerint megbetegült :

A VIII. oszt.-ból = 1. A VII. oszt.-ból = 1. A VI. oszt.-ból = 2.

A II. » = 3. Az I. » = 1.

Vallás szerint megbetegült :

Unitárius = 8.

Az iskolai kórodán kívül, kevésbé lényeges bántalom ellen gyógykezeltetett 41, súlyosabb bántalom ellen 1 tanuló. Az egy súlyosabb eset zúzott seb volt. A kevésbé lényeges részben fennjárólag kezelt betegek kórname a következőleg oszlik fel:

Influenza = 2, Hörghurut = 12, Gyomor bélhurut = 7, szemlob és hurut = 4, csúz = 3, váltóláz = 3, garatlob = 6, szájlob = 3, zúzódás = 1.

A tanév megszakításával vidékre ment és a szülői háznál gyógykezeltetett 1 tanuló.

A kórházra tett kiadások: élelmezés, gyógyszer, fűtés, világítás, mosás stb. 36 frt 41 kr., mely összeget az E. K. T. a szegény sorsú tanulóknak elengedte.

Orvosi tiszteletdíj 50 frt.

Megjegyzendő, hogy a kórházban az ápolás, fűtés, világítás, mosás és gyógykezelés ingyen történik, tehát csak a gyógyszert térítik meg a tehetősebbek.

A kórház rendes orvosa Dr. Veress Lajos, városi kerületi orvos volt, ki a legnagyobb lelkiismeretességgel és buzgósággal látogatta és gyógyította beteg tanulóinkat.

Barabás Károly betegápoló, valamint neje, szintén önfeláldozó buzgósággal és a nálok tapasztalt gyöngédséggel ápolták a beteg növendékeket.

A kórház felügyelőséget, az E. K. Tanács megbízásából, ez évben Boros Sándor igazgató teljesítette.

Az iskolai kórház-alap javára a június 2-án tartott tánczmulatság jövedelméből $\frac{1}{4}$ rész, vagyis 54 frt 25 kr. jutott. Dr. Aczél Albert orvos úr fogfájásban szenvedő beteg tanulóinkat ez évben is díjtalanul gyógykezelte, a miért fogadja az isk. igazgatóságnak elismerő köszönetét.

Az érdekelt szülők becses figyelmébe ajánlja az isk. igazgatóság, hogy az isk. kórház részére bárminemű segíty szívesen és köszönettel elfogad.

XIX.

A tanulók érdemsorozata.

Az érdemjegyek fokozata.

Szám	Előmenetel	Magaviselet
1	jeles	jó
2	jó	szabályszerű
3	elégséges	kevésbé szabályszerű
4	elégtelen	rosszsz

Az osztályzatban használt rövidítések értelme:

a) Vallásra nézve: unit. = unitárius; r. k. = római katolikus; ev. ref. = evangélikus reformatus; ág. ev. = ágostai evangélikus; izr. = izraelita; g. kath. = görög katolikus; g. kel. = görög keleti.

b) egyéb rövidítések: ism. = ismétlő; fm. — felmentve; a *-gal jelöltek évközből kimaradtak.

A hittani intézetben.

A tanuló neve	Vallása	Születésének	
		éve	h e l y e
I. éves papnövendék.			
Lőrincz Dénes rdk. tan.	unitárius	1873	H.-Keményfalva
II. éves papnövendékek.			
Simonfi Márton	»	1871	Bágyon
Ürmösi Károly	»	1874	Tarcsafalva
III. éves papnövendék.			
Deák Ferencz	»	1872	Firtos-Váralja
IV. éves papnövendékek.			
Nagy Lajos isk. gazda	»	1872	H.-Ujfalú
József Lajos ellenőr	»	1871	H.-Szt.-Pál
Lőfi Ödön, m. t.	»	1872	Bölon
Kelemen Árpád	»	1870	M.-Szt.-Király
Nagy Dénes m. t.	»	1870	Szind
Papjelöltek.			
Józan Miklós Angl. tanul	»	1869	Torda
Lőrinczi Dénes s. lelk.	»	1868	Szt.-Ábrahám
Ekárt Andor isk. főnök	»	1869	Toroczkó
Demeter Dénes s. lelk.	»	1869	Csekefalva
Benczédi Domokos el. tan.	»	1868	F.-Benczéd
Sándor Géza el. tan.	»	1869	Gyepes
Szász András s. lelk.	»	1869	Korond
Geréb Zsigmond s. lelk.	»	1869	H.-Szt.-Pál
Márkos Ferencz el. tan. elhalt	»	1868	Medesér

Gymnasiumi első osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Testgyakorlat	Szépírá	Műnek	Egyházi ének	Magaviselet
	Abrudbányai Géza unitár.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Albon József g. kath. ism.	2	2	2	2	2	2	1	2	—	—	1
	Andrási Árpád unitár.	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	1
	Arkosi Pál »	2	3	4	4	3	3	4	2	—	2	2
5	Balogh József »	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1
	Bardocz Pál »	2	3	3	3	1	2	3	2	1	3	1
	Benczédi Ferencz »	1	1	3	1	2	2	1	2	1	1	1
	Bidián János g. kath. ism.	1	2	3	3	2	3	3	2	—	—	1
	Blóz Géza unitár. km. *	kim ar ad t										
10	Bodor György unitár.	1	3	2	2	2	2	2	1	1	2	1
	Csipkés Árpád »	2	3	3	3	2	3 fm.	2	—	—	2	1
	Dengyel István ág. ev.	2	2	3	3	2	3	3	3	—	—	1
	Dunky Sándor » »	3	3	4	3	3	3	2	2	1	—	2
	Endes Sándor r. kath. ism.	3	3	3	2	3	3	3	3	—	—	1
15	Éjszaki Géza unitár.	3	4	4	4	3	2	3	3	—	2	1
	Feldheim Miksa izr.	1	1	1	1	1	1	3	1	1	—	1
	Florer János r. kath.	3	3	4	4	4	3	1	3	—	—	3
	Fóris Richárd r. kath.	2	1	3	3	2	3	3	1	—	—	1
	Gábor Mihály unitár.	2	2	3	2	3	2	3	2	—	2	1
20	Gergely Lajos »	1	2	2	2	2	3	2	1	—	2	1
	Grosmann Samu izr.	1	2	2	3	2	3	3	2	2	—	1
	Gurbodán Sándor g. kel.	—	3	3	4	4	3	1	3	2	—	1
	Györfi Lajos ev. ref.	2	3	3	3	3	2	2	2	—	2	1
	Györfi Sándor » »	2	3	4	3	4	4	3	2	—	2	2
25	Hermann Mór » »	1	1	2	1	1	2	1	2	2	—	1
	Kovács Gábor unitár. ism.	1	3	3	3	3	3	2	3	2	2	1
	Károli Gyula ev. ref.	3	3	3	3	3	4	3	2	2	—	1
	Kereső József unitárius	2	3	4	4	3	4	3	2	2	2	1
	Kovács István »	1	2	2	2	3	3	3	2	2	2	1
30	Kovács Kálmán »	1	1	2	1	1	1	2	1	—	2	1
	Kovács Lajos »	1	3	3	3	3	3	3	3	—	2	1
	Legmann Miksa izr.	1	3	4	3	2	3	3	3	—	—	1
	Lófi Béla unitárius	2	2	2	2	1	1	2	2	1	2	1
	Macsellár Valér g. kath. ism.	1	2	2	1	2	3	1	2	—	—	1
35	Mocsán Aurél g. kath.	1	2	2	1	2	2	2	2	2	—	1
	Molnár Ödön unitárius	1	3	2	2	2	3	1	1	1	2	1

Első osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Testgyakorlat	Szépíráás	Műének	Egyházi ónek	Magaviselet
	Muresán Vilmos g. kel.	3	2	3	3	2	4	1	3	2	—	2
	Nemes Dénes g. kath. ism.	1	2	3	2	2	2	1	2	—	—	1
	Nemes Vajna Fer. unitár. ism.	2	3	4	4	2	3	2	3	2	2	1
40	Pálfi György unitárius	1	2	3	3	2	2	3	3	—	2	1
	Piger József ág. ev.	2	3	4	3	4	3	3	2	—	—	1
	Porucz Emil g. kath. ism.	1	2	2	2	2	2	2	2	—	—	1
	Ptaesnik György unitárius	1	2	3	3	3	3	2	2	—	2	1
	Salamon Miksa izr.	2	2	3	2	2	3	2	3	—	—	1
45	Simonides Ödön ág. ev. ism.	1	1	3	1	2	3	1	2	—	—	1
	Szabó Árpád unitár. ism.	2	3	3	2	3	3	1	2	1	2	1
	Szabó Zoltán ev. ref.	1	3	4	4	3	4	3	2	—	—	1
	Szilágyi József unitár.	1	3	4	3	2	2	2	2	2	1	1
	Tamási Lajos r. kath.	ne m			vi zs	gá zo tt						
50	Tamási Tivadar unitár. ism.	1	3	2	2	3	2	2	2	1	2	1
	Tóth József »	2	3	3	2	3	2	2	3	2	—	1
	Topai Sándor ev. ref. *	ki m	a r	a dt								
	Uzoni Imre unitárius	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1
	Varga Jenő »	1	2	2	3	2	2	3	2	2	2	1
55	Volfgang Lázár izr.	—	3	4	4	3	4	2	3	—	—	1
	Zoltán Gyula unitárius.	1	2	3	2	3	3	2	1	2	2	1

Osztályfő: Zalányi János.

Második osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Testgyakorlat	Szépírá	Műének	Egyházi ének	Magaviselet
	Ausch Jenő izr.	1	1	1	1	1	1	3	2	—	—	1
	Balázs András unitárius	1	1	1	1	2	3	3	2	1	2	1
	Balla György r. kath. ism.	2	3	2	2	3	2	3	3	—	—	1
	Besztercei Lajos ág. ev.	1	2	2	1	3	1	2	2	1	—	1
5	Biasini Sándor r. kath.	2	3	3	2	3	3	3	2	—	3	1
	Butka Kálmán ev. ref.	3	3	3	3	3	4	1	2	—	—	1
	Czupor Miklós unitárius	1	3	1	2	3	3	2	1	1	1	1
	*Drinda László g. kath.			k	i	m	a	r	a	d	t	
	Farkas Gyula unitárius	1	2	1	1	1	1	3	2	1	1	1
10	Ferenczi Jenő »	2	3	3	3	3	4	3	2	—	2	1
	Fodor János »	1	2	2	1	2	1	3	2	—	2	1
	Gálfi Zsigmond »	1	2	1	2	2	3	1	1	—	2	1
	Gelei Gyula »	1	1	1	1	1	1	1	2	—	2	1
	Goldner Albert izr.	1	2	1	2	3	3	1	2	—	—	1
15	Hütter Alajos r. kath.	3	4	4	4	4	4	2	2	3	—	1
	Imre Domokos unitárius	2	3	4	4	4	4	1	3	—	2	1
	Jakobi József izr.	—	3	3	3	3	3	2	2	—	—	1
	Jeszenski Béla ág. ev.	1	2	2	1	4	3	3	2	—	—	1
	Kádár Gyula unitárius	1	3	1	2	2	1	1	1	2	1	1
20	Kelemen Sándor unitár.	1	2	2	3	3	2	1	2	2	1	1
	Kereső Gyula unitárius	1	3	3	2	3	3	3	2	—	2	1
	Kilucz Maxim g. k. ism.	2	3	4	2	3	4	1	1	—	—	2
	Kiss András unitárius	1	1	2	1	2	3	3	2	1	1	1
	Konez János unit. ism.	1	3	2	1	2	3	2	2	—	2	2
25	Kökösi Mihály unit.	1	2	2	3	3	3	3	2	—	1	1
	Lázár Béla r. kath.	n	e	m	v	i	z	s	g	a	z	o
	*Mátyás János unit.			k	i	m	a	r	a	d	t	
	Mezei Dezső unit.	2	2	3	3	3	2	3	2	—	2	1
	*Moldován János g. k. ism.			k	i	m	a	r	a	d	t	
30	Nagy Ferenc unitárius	2	3	3	4	4	3	1	1	1	2	1
	Pap Romulus g. kel. ism.	3	2	3	3	3	2	2	2	—	—	1
	Puskás Endre r. kath.	2	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1
	Richter Győző izr.	1	3	3	3	3	3	2	3	—	—	2
	Rosenfeld Frigyes izr.	—	4	2	3	3	3	2	3	—	—	2
35	Rosenthal Jakab izr.	2	2	3	2	3	4	3	3	—	—	2
	Simonfi József unitárius	1	2	2	3	2	3	3	1	—	2	1

Második osztály.

<i>A tanuló neve és lakása</i>		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Testgyakorlat	Szépirás	Műének	Egyházi ének	Magaviselet
	Száva Dezső r. kath. ism.	2	2	3	3	3	3 fm.	2	—	—	—	1
	Török Géza unitáriás	1	1	2	2	1	2	1	2	1	1	1
	Török Victor ág. ev.	1	2	4	2	4	4	3	3	—	—	1
40	Váradi József r. kath.	2	2	2	2	3	3	1	2	—	—	1
	Vagner Forencz unit. ism.	1	2	3	3	2	3	3	1	—	3	1
	Veress Lajos unitáris	1	3	4	3	2	2 fm.	3	3	—	2	1
	Veress András unitárius	1	2	2	1	2	2	1	2	—	2	1
	Zoltán Sándor »	1	3	2	2	3	2	2	1	2	1	1
45	Zsakó István »	1	2	1	1	2	2	2	1	—	2	1
	Zsakó József »	1	2	1	1	3	3	1	2	1	1	1

Osztályfő : Nagy Gyula.

Harmadik osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Term. földrajz	Mennyiség tan	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlat	Műének	Egyházi ének	Magaviselet
	Abrudbányai S. unitár.	1	3	2	2	2	1	3	3	—	fm	fm	fm	1
	Antónia Mihály »	1	1	2	2	2	2	3	3	1	3	2	1	1
	Augstein János izr.	2	3	4	3	3	3	3	3	2	—	—	—	2
	Baló Dénes unit. ism.	1	2	2	2	1	1	1	1	2	3	2	2	2
5	Bónis Tibor ev. ref.	1	2	3	3	2	2	3	3	3	3	—	—	1
	Benczédi Andor unit.	1	2	3	3	1	1	2	1	2	1	1	1	1
	Csép Miklós unitár.	1	1	1	2	1	3	2	2	1	2	1	2	1
	Csongvai Dénes unit.	1	2	3	3	3	3	3	2	2	3	1	2	1
	Demény András	2	2	4	4	3	2	4	3	2	fm	—	2	1
10	Dézsai Olivér ev. ref.	1	1	3	2	2	2	3	2	2	1	1	—	1
	Farkas Győző unitár.	2	3	3	4	3	3	4	3	3	2	—	3	1
	Ferencz Áron »	1	2	3	3	2	3	2	3	2	2	1	1	1
	Gál Miklós »	1	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1	1
	*Gál Sándor »			k	i	m	a	r	a	d	t			
15	*Göbbel Dániel ág. ev.			k	i	m	a	r	a	d	t			
	Gyergyai Arpád unit.	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	—	2	1
	Hofmann Felix r. kath.	2	2	3	3	2	2	2	2	1	1	—	—	1
	Hosszú Lajos unitár.	1	3	3	3	1	3	2	3	3	3	—	2	1
	Kappel Izidor izr.	3	3	2	3	2	2	3	2	2	2	—	—	1
20	Koncz Béla ev. ref. ism.	1	1	2	2	1	3	1	1	1	1	—	—	1
	Kun Sándor unitár.	2	3	3	4	2	3	3	3	3	2	—	2	2
	Lővy Adolf izr.	3	2	3	2	3	3	3	2	1	2	—	—	1
	Mayer Rezső ág. ev.	1	2	3	2	1	2	2	1	2	4	—	—	1
	Miklósi János unit.	1	3	3	3	3	2	3	3	2	2	—	2	1
25	Nagy Gergely unitár.	2	2	4	4	3	3	3	3	2	3	—	3	1
	Nagy József »	1	3	3	4	3	3	3	3	2	3	1	1	1
	Roseberger Simon izr.	2	2	3	3	1	1	3	1	2	3	—	—	1
	Sárdi Elemér unitár.	1	2	3	3	1	2	2	1	1	1	1	1	1
	Sigmund Gyula ág. ev.	1	2	3	3	1	2	4	2	3	2	—	—	1
30	Strobel Alajos ág. ev.	1	2	3	2	2	3	3	2	1	3	2	—	1
	Szentmártoni Kál. unit.	1	2	2	2	1	2	1	2	2	1	—	2	1
	Székely L. unit. ism.	1	2	3	3	3	2	2	2	2	1	—	2	1
	Székely Sánd. unit. ism.	1	2	3	2	3	3	3	2	1	1	—	3	1
	Ütő Lajos unitárius	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1	1
Magántanuló :														
	Meltz Balambér ág. ev.	1	2	2	1	2	2	2	3	—	—	—	—	

Osztályfő: Nyiredi Géza dr.

Negyedik osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Hit	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Rajzoló geom.	Sz. kézi rajz	Testgyakorlat	Ének		Magaviselet			
												mű	egyházi				
	Ádamosi Gábor unit.	1	1	1	2	2	1	1	1	2	3	1	2	2			
	Bedő Béla »	1	2	3	3	2	2	2	1	1	2	—	2	2			
	Böjthe Pál ev. ref.	2	2	3	3	2	2	3	3	2	3	—	—	2			
	Csiszér Samu ág. ev.	2	2	3	2	2	2	3	3	3	3	1	—	2			
5	Farkas Endre unit.	2	2	3	3	1	1	2	2	1	1	—	3	1			
	Gábor Aron »	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	—	3	2			
	Gelei Gálmán »	1	2	3	3	2	1	3	3	3	3	—	3	2			
	Gottlieb Mór izr.	2	3	3	3	3	2	4	3	3	2	—	—	2			
	Grátz Ottó ág. év.	1	2	3	1	1	2	3	2	2	3	—	—	1			
10	Hirsch Mór izr.	2	2	2	2	1	3	4	2	3 ^{fm.}	—	—	—	2			
	Jakobi Kálmán izr.	1	2	2	3	2	1	1	2	2	2	1	—	1			
	Jeszenszki Aladár ág.	1	2	2	2	3	2	2	2	1	1	—	—	1			
	Kelemen István unit.	1	1	1	2	2	2	3	2	1	1	—	1	2			
	Klein Samu izr.	1	2	3	3	2	3	4	3	3	2	—	—	2			
15	Kriza János unitárius	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1			
	Lázár Andor r. kath.	2	2	4	4	3	3	4	3	3	1	—	—	2			
	Lőwy Isidor izr.	1	2	3	3	2	3	2	2	2	1	1	—	2			
	Máté Ferencz unitár.	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	—	1	1			
	Miklós Zsigmond »	1	2	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	1			
20	Mikó Lőrincz »	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
	Nagy Akos r. kath.	3	2	4	4	3	4	4	3	2	—	—	—	2			
	Rázmán Mózes unit.	2	2	2	3	2	3	2	2	2	1	—	2	1			
	Rend Aurél »	1	3	3	3	1	2	2	2	1	1	—	3	1			
	Uzoni János »	1	1	2	3	2	1	2	2	2	2	—	3	1			
25	Ürmösi József »	1	2	3	3	1	3	3	3	2	2	—	1	2			
	Veress Gyula »	2	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1	1	2			
	Zsurzs Pártiu g. kel.					n	e	m	v	i	z	s	g	a	z	o	t
Magántanuló:																	
	Lótai Árpád unit. ism.	2	2	3	3	2	3	3	3	3	—	—	—	—			

Oszlályfő: Gál Kelemen.

Ötödik osztály.

A tanuló neve és vallása		Hittan	Maganyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló tárgyak	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Meenyiségtan	Szabadkézi rajz	Testgyakorlat	Egyházi ének	Magaviselet
	Bercsán Valér g. kath.	2	3	3	3	—	3	3	3	4	4	1	—	2
	Bitai Béla ev. ref.		2	3	3	—	3	2	2	3	3	3	—	2
	Biás István unitár. ism.	1	3	3	—	3	4	2	3	3	3	3	3	2
	Elekes Károly ev. ref.	—	3	3	—	2	3	2	3	4	2	2	—	2
5	Fülep Mózes unitár. ism.	1	3	3	3	—	3	2	3	3	3	1	3	2
	Gál József »	1	3	3	3	—	3	2	2	4	4 _{fm}	3	3	2
	Honigberger Ist. ág. ev. ism.	3	3	3	—	3	3	3	3	3	2	1	—	1
	Kozma Kornél g. kel.	1	2	3	3	—	3	2	1	3 _{fm}	—	1	—	2
	Lőrinczi Géza unitár. ism.	1	2	3	—	2	3	3	2	2	1	1	3	2
10	Lieblich Miklós izr.	1	2	2	2	—	2	2	2	3	2	1	—	2
	Mikó Imre unitárius	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	3	1	1
	Nagy Elemér »	1	2	3	3	—	3	3	2	2	4	1	3	2
	Pálfi József „	1	1	1	1	—	1	1	1	2	3	2	3	1
	Sárdi Ákos »	1	1	1	1	—	1	2	1	2	1	1	1	1
15	Siménfalvi Tihamér un.*	ki	mar	a	dt									
	Smiel Mór izr.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	—	1
	Zsakó Andor unit.	1	1	1	1	—	2	1	2	2	3	3	3	1
Magántanuló :														
	Dubányi László	n	e	m	v	i	z	s	g	a	z	o	t	t

Osztályfő : Ulár Pál.

Hatodik osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Hittan	Maganyelv	Latinnyelv	Görögnyelv	Görögpótló tárgyak	Németnyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Testgyakorlat	Műének	Magaviselet
	Barabás István unitárius	1	2	2	2	—	3	1	1	3	2	—	1
	Bölöni Vilmos »	2	3	1	2	—	3	2	2	3	2	2	1
	Brazovai Elek ev. ref.	—	3	2	—	1	3	1	2	3	2	—	1
	Czakó Jenő unitárius	1	2	3	3	—	3	2	2	3	1	1	1
5	Csomai József r. kath.	el	h	al	t	—	—	—	—	—	—	—	—
	Feldheim Béla izr.	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	—	1
	Ferenczi Kálmán unit. ism.	1	2	3	2	—	3	1	1	3	fm	—	1
	Gálfi Zsigmond unitár.	2	2	2	2	—	3	2	1	3	fm	1	1
	Hirschman Jakab izr.	1	2	2	2	—	2	2	2	3	3	2	1
10	Kádár László unitár. ism.	2	2	3	3	—	3	3	2	3	2	2	2
	Kis László »	2	3	3	3	—	3	3	3	3	2	—	1
	Kis Tamás »	2	2	3	2	—	3	2	3	3	2	—	1
	Lukátsi József »	1	1	1	1	—	2	1	1	1	3	—	1
	Mzgyari Géza »	1	2	4	—	2	3	2	3	3	3	1	2
15	Mayr Károly r. kath.	3	3	4	3	—	3	3	3	3	1	—	2
	Márkos Albert unitárius	1	1	1	1	—	1	1	1	1	2	—	1
	Molnár János »	1	1	1	1	—	2	1	1	2	3	—	1
	Nagy Miklós »	1	2	2	—	1	3	1	2	3	1	1	1
	Nagy Vilmos »	2	3	3	3	—	3	2	3	3	fm	2	1
20	Ruzitska Lajos r. kath.	1	1	2	—	1	1	1	1	2	2	—	1
	Sándor Dénes unitárius	2	2	2	2	—	3	1	3	3	2	—	1
	Szabó Albert » ism.	2	2	3	3	—	3	2	1	3	2	1	2
	Székelly Andor »	2	2	3	—	2	3	2	3	2	2	—	2
	Tóth Ernő »	1	2	2	—	2	3	1	2	2	2	1	1
25	Ürmösi Sándor »	1	1	1	1	—	2	1	1	1	1	—	1
	Utó Áron »	2	2	2	2	—	3	2	2	2	1	1	1
	Varró Elek ev. ref. ism.	—	2	2	2	—	3	1	1	3	1	—	1
	Veress Béla unitárius	1	2	2	1	—	2	2	1	2	3	—	1
	Vernes István »	1	1	1	1	—	2	1	1	1	1	1	1
Magántanulók :													
	Bálint Domokos unitár.	1	3	3	3	—	3	3	3	3	—	—	—
	Lázár Géza r. kath. ism.	3	3	3	3	—	3	2	3	3	—	—	—
	Rózsa Gyula r. kath.	3	3	3	3	—	3	2	3	3	—	—	—

Osztályfő : Kanyaró Ferencz.

Hetedik osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiség tan	Egészségtan	Művészet	Testgyakorlat	Magaviselet
	Ajtai Albert unitárius	1	2	4	—	2	3	2	3	3	3	1	3	1
	Balla Aladár r. kath.	1	1	2	—	1	3	1	2	2	2	—	1	1
	Beczka János unitár.	1	1	2	2	—	3	2	2	2	2	1	1	2
	Bedő Árpád unitárius	1	1	2	2	—	3	2	4	3	1	1	3	1
5	Fekete Pál »	1	2	3	—	3	3	2	3	3	2	1	1	1
	Fodor Ferencz »	1	2	2	2	—	3	2	2	2	1	3	1	1
	Fosztó Tihamér »	1	2	3	3	—	3	2	1	3	1	—	3	1
	Haftl József ág. evang.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	—	1	1
	Keleti Géza r. kath.	1	2	2	—	1	3	2	3	3	2	—	1	1
10	Kiss Jenő unitárius	2	2	3	—	3	3	2	3	3	3	1	2	1
	Kolbai Sándor r. kath.	1	1	2	—	2	3	1	2	2	1	2	1	1
	Kozma Gyula unitár.	2	3	4	4	—	3	3	3	3	3	1	1	3
	László Áron »	2	2	2	2	—	3	2	2	2	3	—	2	1
	Létai József. »	2	2	2	2	—	3	2	1	2	2	3	3	1
15	Máté Béla »	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	—	2	1
	Mihályfalvi Mik. ev.ref.	3	2	2	2	—	2	3	2	2	1	1	1	1
	Péterfi Béla unitárius	1	2	3	—	2	3	3	1	1	1	—	1	2
	Rédiger Árpád »	2	2	3	2	—	3	2	2	1	3	2	1	1
	Sipos Aladár ev. ref.	2	1	1	—	1	1	1	1	1	1	—	1	1
20	Zoltán Árpád unitár.	2	2	3	2	—	3	3	3	3	3	1	1	1
Magántanuló:														
	Czablk János ág. ev.	1	2	3	—	2	1	2	2	1	2	—	—	—

Osztályfő: *Ptacsik József.*

Nyolczadik osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Hittan	Maganyelv	Latinnyelv	Görögnyelv	Görög pótló tárgyak	Németnyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsélettan	Testgyakorlat	Műének	Magaviselet
	Barabás József unit.	1	1	2	1	—	2	1	1	3	1	1	3	1
	Bedőházi Gábor »	1	2	2	1	—	2	2	1	3	2	1	1	1
	Csegezi Árpád »	1	2	3	3	—	3	3	2	3	2	1	—	1
	Dézzi Ferencz »	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	3	1
5	Feldheim Mór izr.	1	1	2	2	—	2	1	1	2	1	2	—	1
	Fodor Jenő unitárius	1	3	3	2	—	3	2	3	3	2	2	1	1
	Frankkis Ferencz unit.	2	3	4	3	—	4	3	4	4	3	2	—	2
	Gyárfás György ev. ref.	3	2	3	—	1	1	3	3	3	2	2	—	2
	Hunwald Ernő izr.	—	3	4	—	3	4	3	4	4	4	fm.	—	3
10	Kelemen György unit.	1	3	3	2	—	3	3	3	3	2	1	3	1
	Kolozsvári Pál »	1	3	4	3	—	4	3	3	3	3	2	1	2
	Kovács István »	2	3	4	3	—	4	3	4	4	3	3	—	1
	Lázár Ernő g. kath.	1	1	3	2	—	2	2	1	2	1	fm.	—	1
	Létai Gábor unitárius	2	2	3	2	—	3	2	3	3	2	1	—	1
15	Major Sándor »	1	2	2	2	—	2	2	3	3	2	1	—	1
	Miklósi Ferencz »	1	2	3	2	—	3	1	2	3	1	1	—	2
	Nagy Antal »	2	2	3	3	—	3	2	3	3	2	1	—	1
	Nagy Béla »	1	2	3	3	—	3	1	3	3	2	2	—	1
	Pálfi Ferencz »	1	2	3	3	—	3	1	3	3	2	2	2	1
20	Sipos Gábor ev. ref.	2	1	2	—	1	1	1	1	2	1	fm.	—	1
	Sigmund József ág. ev.	1	2	3	3	—	1	2	3	3	2	1	—	1
	Stein Izsák izr.	1	3	3	3	—	2	3	3	3	3	2	—	2
	Székely Ferencz unit.	1	2	3	2	—	3	3	3	3	1	1	—	1
	Toth Gyula ev. ref.	3	3	3	3	—	3	2	3	3	2	2	—	2
25	Tüske Ferencz ág. ev.	1	2	3	3	—	3	1	3	3	2	fm.	—	2
	Varga Dénes unitárius	1	1	2	2	—	3	1	3	3	2	1	3	2
	Veress Árpád r. kath.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	3	—	1
	Zobátz Viktor ev. ref.	3	3	3	3	—	3	2	2	2	2	fm.	—	2
Magántanulók:														
	Benczédi Lőrincz unit.	1	2	2	2	—	2	1	1	1	2	—	—	—
	Rusz János g. kath.	1	3	3	3	—	3	3	2	3	2	—	—	—

Osztályfő: Kovács János.

Elemi első osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Vallás	Olvasás	Értelem gyakorlat	Számítan	Szabadkézi rajz	Szépírá	Magaviselet
	Bornemissza Sándor ev. ref.	2	2	2	1	2	3	1
	Gyulay Tibor, m. t. unitárius	1	1	1	1	1	1	1
	Kereső Ferencz »	1	1	1	2	1	1	1
	Krisik József r. kath.	—	2	2	2	2	2	1
5	Kohn Ferencz izraelita	—	1	1	1	2	1	1
	Lusztig Dezső »	1	2	2	2	2	2	1
	Lusztig Ernő »	1	2	2	2	2	3	1
	Peller Béla »	—	1	1	1	1	1	1
	Peller Lajos »	—	1	1	2	1	1	1
10	Rivnák János ev. ref.	2	2	2	3	2	2	1
	Szigeti Árpád unitárius	2	2	2	2	3	2	1
	Vagyas Ferencz unitárius	1	1	1	2	1	1	1
	Váradi Sándor »	1	1	1	1	2	2	1

Osztálytanító : Inczeffi Samu.

Elemi 2-ik osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Vallás	Magyar nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Szabadkézi rajz	Szépíráás	Magaviselet
	Aczél Albert ev. ref.	1	2	1	1	1	2	2	2
	Aczél Antal ev. ref.	1	1	2	1	1	1	1	1
	Abrudbányai Ede unitárius	1	1	1	1	1	1	1	1
	Iszlai Géza m. t.	2	2	1	1	1	2	1	—
5	Krisik Ferencz r. kath.	—	2	1	1	2	1	2	1
	Konez Rudolf ev. ref.	1	1	1	1	1	1	1	1
	Landeszberg Gyula izraelita	1	3	2	2	1	2	2	2
	Lichtmann Jenő izraelita	1	1	1	1	2	1	2	1
	Nanoczky György unitárius	2	3	2	2	2	2	3	1
10	Mikó József unitárius	2	2	2	2	2	2	2	2
	Székely (Burg) Miklós unitárius	3	3	3	3	2	2	3	2
	Sárossy Pál ev. ref.	2	2	2	1	2	2	3	1

Osztálytanító: Inczei Samu.

Elemi 3-ik osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>	Vallás	Maganyelv	Földrajz	Természet rajz	Számítás	Szabadkézi rajz	Szépírá	Egyházi ének	Magaviselet
Barabás Lajos ev. ref.	3	4	4	4	4	3	3	—	2
Foris Árpád róm. kath.	1	2	1	1	2	2	1	—	1
Gazdag József róm. kath.	—	2	2	2	1	3	3	—	2
Kereső Lajos unitárius	1	2	2	2	3	2	2	1	1
5. Nagy László róm. kath.	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Oborzil Gyula unitárius	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sós Vilmos unitárius	1	2	3	3	3	2	3	2	1
Simon Jenő, ev. ref.	1	2	3	2	3	3	3	—	2
Veres Gábor unitárius	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Váradi József unitárius	1	1	1	1	2	1	1	2	1

Osztálytanító: Benczédi Domokos.

Elemi 4-ik osztály.

<i>A tanuló neve és vallása</i>		Vallás	Maganyelv	Földtáj	Természettan	Számítás	Sz. k. rajz	Szépírá	Egyházi ének	Magaviselet
	Antoni Lajos unitár.	2	4	3	3	4	3	2	2	2
	Balázs Ferencz ev. ref.	1	2	1	2	2	1	2	—	1
	Barabás István » »	—	4	3	3	4	2	3	—	2
5	Barabás József unit. m. t	2	3	2	1	3	3	3	—	—
	Dénes Dezső ev. ref.	1	2	1	1	2	1	1	1	1
	*Dibler Károly róm. kath.	ki	m	ar	ad	t				
	Erdélyi Sándor ev. ref.	2	3	2	2	2	1	2	2	1
	Fekete Ferencz unitár.	3	4	4	3	4	3	3	2	2
	*Fülöp Lajos unitár	ki	m	ar	ad	t				
10	Halmágyi János unitár.	2	3	2	2	2	1	2	2	1
	Koronka Jenő unitár	2	3	2	2	3	2	2	1	1
	Kohn Andor izr.	1	2	1	1	2	1	2	1	1
	Kohn Ödön izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Landesberg Ernő izr.	1	2	1	1	1	1	2	—	1
15	Lichtmann Aladár izr.	1	1	1	1	2	1	1	1	1
	Murvai Árpád unitár.	3	4	4	3	4	3	3	3	2
	Pető Kálmán unitár.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Peller Rezső izr.	1	3	2	2	3	2	2	1	1
	Pétesberger Pál ág. hitv.	1	1	1	1	2	2	2	—	1
20	Rend Gyula unitár.	2	2	1	1	2	1	1	1	2
	Sebesi Géza ev. ref.	2	2	1	1	2	1	1	—	1
	Székely Géza unitár	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Szigethi Zoltán unitár.	2	3	2	2	3	2	1	1	1
	Ürmösi Zoltán unitár.	2	2	1	2	2	1	2	2	1
25	Weis Gábor izrael.	1	2	1	2	3	2	2	1	1
	Weis Tibor izrael.	1	2	2	2	3	3	2	1	1

Osztálytanító : Sándor Géza.

XX. Statisztikai kimutatás a gymn. tanulókról.

Osztály	nyilvános		nyilvános		haladó		ismétlő		fizető		mentes egészen		mentes részben		ösztöndíjas		unitárius		ev. ref.		ág. ev.		róm. kath.		izraelita		gör. kath.		gör. kel.		Összesen		magyar		román		Összesen		csakis magy. beszél		magyar-német		magyar-ném.-franc.		magyar-román		hányan tudnak magyaráról		helybeli		megyebeli		más megye-bel		más országbeli		Összesen	
	nyilvános	magán	nyilvános	magán	haladó	ismétlő	fizető	mentes egészen	mentes részben	ösztöndíjas	unitárius	ev. ref.	ág. ev.	róm. kath.	izraelita	gör. kath.	gör. kel.	Összesen	magyar	román	Összesen	csakis magy. beszél	magyar-német	magyar-ném.-franc.	magyar-román	hányan tudnak magyaráról	helybeli	megyebeli	más megye-bel	más országbeli	Összesen																											
I.	56	—	53	—	46	7	43	—	10	3	23	5	4	3	3	5	6	1	2	53	45	8	53	33	8	—	12	53	26	4	23	—	53	42	15	9	18	—	53	42	15	9	18	—														
II.	46	—	42	—	35	7	31	—	11	8	24	1	3	4	1	4	—	2	42	39	3	42	27	7	—	8	—	8	—	33	12	3	17	1	33	12	3	17	1	33	12	3	17	1														
III.	34	1	32	1	30	3	21	—	12	9	21	3	4	1	4	—	—	—	33	33	—	33	29	4	—	4	—	4	—	27	14	—	13	—	27	14	—	13	—	27	14	—	13	—														
IV.	27	1	26	1	26	1	18	—	9	9	16	1	3	2	5	—	—	—	27	27	2	16	10	2	—	4	—	4	—	16	6	3	7	—	16	6	3	7	—	16	6	3	7	—														
V.	17	1	16	—	12	4	12	—	4	2	9	2	1	—	2	1	1	1	16	14	2	16	10	2	—	4	—	4	—	31	4	1	26	—	31	4	1	26	—	31	4	1	26	—														
VI.	29	3	28	3	27	4	15	—	16	12	23	2	—	4	2	—	—	—	31	31	—	31	24	1	1	5	—	4	—	31	4	1	26	—	31	4	1	26	—	31	4	1	26	—														
VII.	21	1	20	1	21	—	10	—	11	6	14	2	2	3	3	—	—	—	21	21	—	21	18	2	1	—	4	—	21	7	—	14	—	21	7	—	14	—	21	7	—	14	—															
VIII.	28	2	28	2	30	—	25	—	5	3	18	4	2	2	2	3	1	—	30	29	1	30	16	9	1	4	—	30	9	1	20	—	30	9	1	20	—	30	9	1	20	—																
Össze- sen	258	267	253	253	253	253	253	78	54	53	20	19	20	27	9	5	253	239	14	253	1	6	37	3	37	253	93	21	138	1253																												

tanév végén					A tanulók egészségi állapota	A tanulók magavi- selete	A tanulók mulasztása	A tanulásban tett előmenetel																	
18	19	20	21	Összesen	Nem jár- ványos	Könnyű	Súlyos	Járványos	Meghalt	Jó	Szabályszerű	Kevésbé szabályszerű	Rossz	Igazoltatott	Nem igazoltatott	Hány tanuló nem mulasztott	Hány tanuló mulasztott igazolatlanul	Minden tárgyból		Egy tárgyból elégtelen eredménynyel	Két tárgyból elégtelen eredménynyel	Több tárgyból elégtelen eredménynyel	Osztály ismétlésre útasított		
t	ö	t	t															e	Legalább jó eredménynyel					Legalább elégséges eredménynyel	
—	—	—	—	53	35	3	—	—	—	49	4	—	—	964	15	11	9	2	9	27	5	4	6	8	
—	—	—	—	42	32	24	—	—	—	37	5	—	—	497	33	7	6	2	6	23	6	2	2	3	4
—	—	—	—	33	24	2	1	—	—	29	3	—	—	559	14	2	8	—	4	22	4	2	1	3	—
—	—	—	—	27	15	—	—	—	—	10	26	—	—	290	12	5	6	2	2	18	3	—	2	2	—
—	1	—	—	16	6	2	—	—	—	6	10	—	—	334	10	1	5	2	3	7	4	—	—	—	—
7	1	—	—	31	13	7	—	1	—	24	4	—	—	422	1	3	1	2	6	21	2	—	—	—	—
7	3	—	—	21	16	1	—	—	—	18	1	1	—	219	2	5	2	2	1	15	2	1	—	—	—
4	9	7	2	30	16	1	—	—	—	19	8	1	—	218	17	11	4	2	3	21	—	1	3	4	—

A tanulmányozás eredményének áttekintése osztályonként.

Tantárgy	I.			II.			III.			IV.			V.			VI.			VII.			VIII.				
	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen		
Vallás	29	16	8	26	11	5	26	6	1	17	9	1	12	2	2	16	11	4	13	7	1	20	5	5		
Maganyelv	8	21	23	6	18	15	3	19	9	5	2	5	5	6	6	7	16	8	13	9	1	7	13	10		
Latin nyelv	2	17	22	11	14	12	5	8	21	5	5	1	5	1	10	7	11	11	2	3	9	7	2	7	17	
Görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	1	12	5	3	6	5	1	6	6	9	7	2	8	1	1	4	10	13	
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	11	11	11	7	14	6	4	2	9	3	6	22	4	1	16	5	7	14	
Földrajz	9	17	19	13	13	13	3	—	—	—	—	—	—	4	7	5	14	13	4	5	12	4	11	9	10	
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	10	9	1	5	6	5	13	7	11	—	—	—	—	—	—	
Természettan	7	24	18	4	5	11	21	5	5	14	14	4	9	5	2	5	6	3	5	6	20	6	7	8	6	1
Mennyiség	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bölcseleti előtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Egészítő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rajzoló méltan	6	17	34	6	7	9	17	9	8	12	13	5	11	10	1	4	3	5	3	1	—	—	—	—	—	
Szabadkézi rajz	10	29	14	—	9	27	6	—	11	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Szépíró	1	12	20	1	1	15	8	16	3	10	9	9	1	3	9	9	7	1	9	2	4	1	8	11	6	
Tornaszat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Művészet	11	17	—	—	26	8	11	—	9	3	—	7	3	—	1	1	1	7	—	8	3	3	2	2	1	
Angol	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Orgona	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	1	2	—	1	1	—	—	2	3	2	—	1	1	2	

XXI.

Kimutatás az érettségi vizsgálatokról.

Az 1893/94. tanévben az érettségi írásbeli vizsgálatok május hó 26, 28, 29, 30 és 31 napjain, a szóbeliek június hó 27, 28 és 29 napjain tartattak Nagyságos Kozma Ferencz isk. f. gondnok elnöklete s Nagyságos Kuncz Elek tank. kir. főigazgató mint kormányképviselő jelenlétében.

Az írásbeli vizsgálatokra a következő tettek tűzettek ki:

1. **Magyar nyelv és irodalom** ből:
 - a) Époszköltészetünk fejlődése Székely Sándortól Arany Jánosig.
 - b) A kereszténység hatása a magyar nemzetre.
 - c) Az éghajlat hatása az ember életére.
2. **Latin nyelv** ből: A hasznosról.
3. **Görög nyelv** ből: Homér Odysseia VI. ének, 30 sor.
4. **Német nyelv** ből: Csengeri János Homeros című művéből.
5. **Matematika** ből:
 - a) Valaki biztosítja életét 30 éves korában 15,000 frtra, évenként minden év kezdetén 350 frtot befizet. Ha az illető 54 éves korában meghal: mekkora a bank nyeresége vagy vesztesége, a kamatokat 4%-al számítva?
 - b) Egy háromszöget, melynek egyik oldala $c = 6$ m, és a mellette fekvő két szög $\alpha = 79^\circ 12'$, $\beta = 13^\circ 18'$, c oldala mint tengely körül forgatjuk; keressük az így keletkezett testnek a köbtartalmát és felszínét.

Az érettségi vizsgálatok eredményének áttekintése.

Jelentkezett			Írásbeli vizsgálatot tett			Szóbeli vizsgálatot tett			Érettnek nyil- vánítottatott			Három óra visszavet- tetett			* Ismétlő vizsgálatra uta- sítottatott			* Végkép elutasítottatott			A sikerrel végzettek által választott pálya						Megjegyzés		
31	31	23	2	4	15	jelesen	jól	egyszerűen	2	5	1	2	3	6	1	2	2	1	6	papi	jogi	orvosi	philosophiai	mérnöki	gazdasági	színészi	alsóbb hivatal	* Az ismétlésre utasított 5 tanuló, úgy szintén a vég- kép elutasított egy tanuló, az írásbeli vizsgálatokon kaptak elegenden osztály- zatukat. Két tanuló a szó- beli vizsgálatról vissza- lépett	

Jelesen érettek: Dézsi Ferencz és Veress Árpád, kik a méltóságos báró P. Horváth Kálmán egyházi főgondnok ur által kitűzött 1.0 frt és a mult tanévben ki nem adott 100 frt összesen 200 frt jutalmat egyenlően megosztva kapták.

XXII.

Papi szigorlat.

Ez évben kétszer tartatott papi szigorlat, u. m. február hó 26-án, a midőn Márkos Ferencz IV. éves papnövendék elégséges eredménnyel; 2-or június hó 26-án, a midőn József Lajos, Kelemen Árpád, Löfi Ödön és Nagy Lajos papnövendékek jeles eredménnyel tették le a szigorlatot, melynek alapján a papjelöltek közé vétettek föl. Az 1895-ben tartandó papi szigorlatra a következő tételek adattak fel:

a) Dávid Ferencz Christológiája.

b) Az egyház és állam közötti viszony. (Keletkezése, fejlődése és mai állása, tekintettel a magyar királyság és egyház közötti viszonyra s az e részben keletkezett törvényekre.)

A dolgozatok 1895. évi január hó 31-ig adandók be Főtiszt. Ferencz József püspök úrhoz.

XXIII

A jövő tanévre vonatkozó értesítés.

1. A jövő 1894—95-ik tanévre a tanulók fölvétele szeptember hó 1. 2. és 3. napjain d. e. 8—12 óráig fog eszközöl-

tetni; a javító, pót és fölvételi vizsgálatok augusztus hó 30. és 31-ik napjain tartatnak.

Szept. hó 3-án túl csak az esetben vehető fel tanuló ha a késedelem okát hitelesen tudja igazolni; 10-én túl csak az iskolai igazgatóság és 15-én túl csak a mélt. és főt. E. K. Tanács adhat engedélyt a fölvételre.

2 Javító- és pótló vizsgálatért az igazgatósághoz oly tanuló folyamodhatik, ki az előbbi évben ezen iskolába járt és csak egy kötelezett tárgyból kapott elégtelen jegyet. Az, ki egy tárgyból elégtelen, de magaviselete kevésbbé szabályszerű, vagy rossz, továbbá a ki két tárgyból elégtelen, javításra engedélyért a mélt. és főt. E. K. Tanácshoz folyamodhatik. A folyamodványokat legkésőbb július 31-ig az isk. igazgatósághoz kell benyújtani. A ki folyamodványát a kitűzött időig be nem adja, azt javító vizsgálatra bocsátani nem lehet. A szeptemberben tartandó javító érettségi vizsgálatra aug. 29-ig kötelesek az illetők az igazgatónál jelentkezni s egyuttal az előző évben kapott érettségi bizonyítványukat beadni.

3. A gymn. I. osztályba oly tanulók vétetnek fel, kik 9-ik élet évüket már betöltötték, 12 évnél nem idősebbek s az elemi iskola 4-ik osztályát jó eredménnyel végezték; e minőségüket keresztlevéllel vagy születési bizonyítvánnyal és iskolai bizonyítványokkal kell igazolniok. — Az 1887. évi XXII. törvénycikk értelmében nyilvános és magániskolákba nem vehető fel az oly növendék, ki nem igazolja, hogy élete 12-ik évéig újra oltatott, vagy azt, hogy öt éven belül sikeresen beoltatott, vagy hogy valóságos himlőt állott ki.

A mely tanuló mindezeket a bizonyítványokat föl nem mutatja, az beíratásra nem számíthat.

4. A kik a főiskolának már növendékei voltak, azok kötelesek a jelentkezéskor iskolai értesítőjüket bemutatni.

5. A gymn. V. osztályába lépő tanuló szülője vagy gyámja a beírásnál köteles kijelenteni, hogy fia, illetőleg gyámoltja a görögnyelvet tanulja-e, vagy az azt pótló tantárgyakat.

Oly tanuló, ki már egy vagy több osztályban görögnyelvet tanult, átléphet a görögpótló tanfolyamba, ha e tanfolyam végzett tananyagából fölvételi vizsgálatot tesz; viszont

a görögnyelv és irodalomból tartozik vizsgálatot tenni az oly tanuló, ki már egy vagy több éven át a pótló tantárgyakat tanulta.

8. A fölvételre minden tanuló atyja, anyja vagy gyámja kíséretében tartozik jelentkezni. Vidéki szülők vagy gyámok, beiratáskor kötelesek bejelenteni, hogy fiokat, illetőleg gyámoltjukat hol és kinél fogják elhelyezni, kire fogják a házi felügyelet és nevelés gondjait bízni.

Az alapos kifogás alá eső szállás megváltoztatását követelni az igazgatónak jogában áll.

A fölvételre a tanulók előbb az igazgatónál, azután az illető osztályfőnöknél jelentkeznek, a ki a beíráshoz tartozó egyéb teendőket végzi.

9. Azon tanulók, kik az iskolában benlakást óhajtanak nyerni, kötelesek (kivétel nélkül) ezen óhajukat legkésőbb aug. 15-ig az igazgatónak bejelenteni. A ki ezt tenni elmulasztja, fölvételre annyival inkább nem számíthat, mivel a lakószobák száma s így az ágyhelyek száma is jóval kevesebb lesz, mint az előző években volt.

10. Az iskolai díjak a beiratáskor befizetendők, azon kívül iskolai «Értesítőre» minden tanuló 50 krt fizet. Szegénysorsú unitárius vallású jó tanulók az isk. díjak elengedéséért szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványaikat szept. hó 15-ig adják be.

XXIV.

Kimutatás

a különböző címeken fizetendő iskolai díjakról.

I. Beiratási díj :

E czímen minden al- és felsőosztályú nyilvános vagy magán unitárius vallású tanuló 1 frtot, nem unitárius vallású 2 frtot fizet.

II. Iskolai szükség :

E czímen minden al- és felsőosztályú nyilvános vagy magán tanuló valláskülönbség nélkül 2 frtot fizet.

III. Tandíj czímen fizet :

a) felosztályú unitárius vallású nyilvános vagy magán tanuló 1 frt 50 krt;

b) alosztályú unitárius vallású nyilvános vagy magán tanuló 2 frt 50 krt;

c) felosztályú nem unitárius vallású nyilvános vagy magán tanuló 6 frt 50 krt;

d) alosztályú nem unitárius vallású nyilvános vagy magán tanuló 6 frt 50 krt;

e) elemi osztályú unitárius vallású nyilvános vagy magán tanuló 1 frtot;

f) elemi osztályú nem unitárius vallású nyilvános vagy magán tanuló 3 frtot.

IV. Kórház díj czímen :

Minden tanuló beiratáskor 1 frtot, következő években pedig 20 krt fizet.

V. Ágyhely díj czímen :

a) felosztályú unitárius tanuló :

I. osztályú szobában 6 frtot

II. » » 5 frtot

III. » » 4 frtot

Egyenruhás tanulók e díjnak csak felét fizetik.

b) alosztályú unitárius tanuló :

I. osztályú nagy ágyhelyért 6 frtot, kis ágyért 80 krt.

II. » » » 5 » » » 40 krt.

III. » » » 4 » » » 20 krt.

c) fel- és alosztályú nem unitárius tanuló :

I. osztályú nagy ágyhelyért 12 frtot, kis ágyért 1 frt

II. » » » 10 » » » 80 kr.

III. » » » 8 » » » 40 kr.

VI. Ágyhasználat czímen minden tanuló valláskülönbség nélkül :

a) nagy ágyért 1 fiókkal 3 frtot, két fiókkal 4 frtot.

b) kis » 1 » 1 frt 50 krt fizet.

VII. Tanári nyugdíj alapra minden tanuló 50 krt.

VIII. Szobaszükség, fapénz czímen :

a) benlakó tanulók	6 frot
b) feljáró »	4 frt 50 krt.

Kolozsvár, 1894. június hó.

Boros Sándor,
igazgató.

Tordai közép és elemi iskola.

E középiskola az állam és egyházunk között létesült szerződés alapján — az elemi iskola kivételével — állami polgári iskolává alakítottatott át, azon kikötéssel, hogy ebben az egyház a latinnyelvtant saját költségén a gymnasiális tantervnek megfelelő mértékben taníttathassa; a meglevő négy osztályban tényleg taníttatja is.

A polgári iskoláról minden évben külön értesítő adatik ki. Következőleg itt csak azon dolgok előadására szorítkozom, melyekre egyházunk fennhatósága a szerződésben biztosított.

I. Főfelügyelőség.

Az iskola felett a főfelügyeletet az Egyházi Főtanács és ennek megbizásából a Kolozsvárt székelő Egyházi Képviselő Tanács gyakorolja.

II. Iskolai igazgatóság.

Elnökök : Szigethi Sándor és Székely Miklós gondnokok.
Tagok : Albert János, Májai István, Csegezi Mihály, Borbély György könyvtárnok, pénztárnok és az igazgatóság jegyzője, Varga Dénes igazgató és az igazgatóság előadója.

Végrehajtó közegek :

Varga Dénes igazgató, Márkos Ferencz iskola-főnök.
Április 1-től kezdve D. meter Dénes iskola-főnök.

III. Tanári és tanítói személyzet.

Albert János, lelkész és tanár ; tanított erkölestant és latinnyelvtant a IV. osztályban, heti 7 órán.

Borbély György, szaktanár; tanította a latinnyelvtant az I - III. osztályban, heti 18 órán.

Adorján Domokos, kántor-tanító; tanította az 1. és 2. elemi osztályt minden tantárgyra; egyházi éneket az unitárius tanulóknak; műéneket az elemi osztályosoknak; szépírást és rajzot a 3. és 4. elemi osztályban, heti 22 órán.

Márkos Ferencz, papjelölt és iskola-főnök; tanította a 3. és 4. elemi osztályt minden tantárgyra, a tornát is ide értve; az I., II., I I. polgári osztályban az unitárius tanulóknak a vallást, heti 29 órán.

Április 1-től kezdve Márkos Ferencz helyett Demeter Dénes papjelölt tanította.

Varga Dénes, igazgató; tanított szónoklatot, heti 1 órán.

IV. Tanrend.

A latinnyelv és vallás tanterve ugyanaz, a mi a kolozsvári unitárius főiskola megfelelő osztályaiban; az elemi iskola tanterve szintén megegyezik a kolozsvári unitárius elemi főiskola tantervével.

V. Iskolai könyvtár.

A könyvtárban van 1667 munka 1668 drbban, melyből 50 drb kézirat. Az évi gyarapodás 8 munkában 9 drb.

A könyvtár részére a következő szaklapok és folyóiratok jártak: 1. Ker. Magvető, 2. Budapesti Szemle, 3. Orsz. Középisk. Tanáregyesület Közlönye, 4. Prót. Egyh. és Isk. Lap, 5. Magyar Nyelvőr, 6. Századok, 7. Magyar írók élete és munkái, 8. A magyar prót. irod. Társulat Kiadványai, 9. Az Akadémia könyvkiadó vállalatának mindenik sorozata, 10. Akadémiai értekezések, 11. A Természettud. Társulat könyvkiadó vállalatának kiadványai. Osztrák-magyar monarchia leírása.

A könyvtárból 25 egyén vett ki ez évben 40 féle művet használatra, — ezek között — többet a regény osztályokból.

A polg. iskolai tanulók «Önképzőkör»-t alakítottak Nagy Béla tanító vezetése alatt. Minden második szombatán d. u.

5—7 óráig gyűlést tartottak, melynek tárgyai szavalatok és énekek megbirálása voltak.

VI. Az iskola egy évi jövedelme és kiadása.

Az iskola jövedelmét a túri Jobbágy András által hagyományozott szindi birtokok haszonbére, iskolai díjak és tőkepénzek kamatai teszik. Az 1893. évben a tiszta bevétel volt: 1509 frt 86 kr., a tiszta kiadás: 1591 frt 66 kr., a kiadás felülmuja a bevételt 81 frt 80 krral.

A tanárok és tanítók fizetését részben a vallásközönség pénztára, részben pedig az iskolai pénztár fedezi.

VII. A tanuló-ifjuság segélyezése.

a) ösztöndíjak.

Az áldott emlékezetű Konez János alapítványának kamataiból havonként 2—2 frt segélyben részesültek:

1. Darkó Gyula IV. o. t. Tordáról. 2. Halmágyi Samu II. o. t. Szentmihályfalváról. 3. Borbély Gyula II. o. t. Sz.-Kocsárdról. 4. Kovács Ferencz II. o. t. Ny.-Szt.-Lászlóról. 5. Adorján Ferencz I. o. t. Buzaházáról. 6. Siménfalvi Elemér I. o. t. Szentmihályfalváról. 7. Kászoni Gyula I. o. t. Mész-kőről. 8. Kovács Mózes 4 el. o. t. Ny.-Sz.-Lászlóról. 9. Borbély Márton 3 el. o. t. Ar.-Rákosról. 10. Konez Lajos 3 el. o. t. Tordáról.

Borbély Gyula helyett április 1-től kezdve Jánosi Pál III. o. t. kapta az ösztöndíjat Buzaházáról.

b) Javadalmak.

Öt IV. és négy III. osztályos tanuló magántanításból bevett 129 frtot. Egy III. oszt. tanuló kapott ebédet, egy másik III. oszt. tanuló egész kosztot. Három szegény fiú, mint szoba-szolga, személyenként 15 frt. összesen 45 frt díjazásban részesült.

Tek. Szigethi Sándor felügyelő-gondnok úr az iskola-főnököknek ebédet és vacsorát adott. A polg. iskolai gondnokság ajánlatára a közokt. miniszter úr 51 polg. fluiskolai tanulónak 132 frt 40 kr. tandíjat engedett el. Az unitárius

iskola igazgatósága 51 tanulót 140 frt tandíjmentességben részesített.

A polg. isk. gondnokság egészben vagy részben 27 tanulót látott el ingyen tankönyvekkel, az unitárius iskola igazgatósága 11 tanulót.

Negyven városi családnál felváltva naponként egy nagy fazék ételt főztek az iskolában tanuló szegény fiuk részére három család pedig hetenként egy-egy ebédet adott 1—1 tanulónak. Naponként 17 tanuló kapott jó tápláló levesételt.

**VIII. A tordai unitár. elemi fiú iskola tanulói-
nak névsora az 1893–94-ik tanévben.**

A tanuló neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
1-ső elemi osztály.			
Almási Miklós	unitárius	1887	Torda
Ambrus Géza	»	1885	»
Bodor Sándor	»	1886	»
Ferenczi Árpád	ev. ref.	1886	»
Fodor Pál	unitárius	1887	»
Fajk Ödön	ev. ref.	1886	Kolozsvár
Fodor Gyula	unitárius	1887	Torda
Fekete Elemér	»	1887	Kolozsvár
Gönczy Béla	»	1884	Torda
Gönczy Gyula	»	1886	»
Gombos István	r. kath.	1886	»
Harmath Sándor	r. kath.	1887	Egerbegy
Kovács Sándor	unitárius	1886	Torda
Kmen Henrik	r. kath.	1886	»
Miron Ödön	r. kath.	1885	»
Mezey Viktor	unitárius	1887	Deézs
Pereki Sándor	»	1887	Torda
Rák Károly	r. kath.	1887	»
Székely Ferencz	unitárius	1887	»
Székely István	»	1887	»
Szőcs Árpád	»	1886	»
Szász András	»	1887	»
Stiber Ferencz	r. kath.	1885	»
Serbán Livius	g. kath.	1886	M.-Kecze
Tóth József	ev. ref.	1887	Torga
Pintye György	g. kath.	1886	Ar.-Lóna
Farkas Árpád	ev. ref.	1887	Rőöd
2-ik elemi osztály.			
Adorján Jenő	unitárius	1886	Vargyas
Albert Bandi	r. kath.	1885	Csorvás
Albetfi János	unitárius	1885	Torda
Bardocz Miklós	»	1885	»
Barla Dezső	»	1886	»

A tanuló neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
Balázs Gyula	ev. ref.	1885	Sz.-Udvarhely
Bornemisza Jenő	» »	1885	Torda
Bacsilla János	g. kath.	1885	Lodormány
Derzsi Sándor	unitárius	1885	Torda
Ferenzi Dezső	ev. ref.	1886	»
Fosztó Sándor	» »	1886	M.-Bogáth
Germán Emil	g. kath.	1885	Gerend-Keresztur
Késmarki Albert	unitárius	1884	Torda
Koltor József	g. kath.	1881	Áranyos-Lóna
Kleinhempel Sámuel	ág. evang.	1885	Torda
Kleinhempel Adolf	» »	1886	»
Nagy Lajos	ev. ref.	1886	»
Pap Tamás	unitárius	1886	»
Petrikás Aurél	g. kath.	1885	Gyéres-Sz.-Király
Reich Dezső	unitárius	1887	Torda
Ravai János	»	1886	»
Szatmári Balázs	»	1885	»
Székely László	»	1886	»
Székely Miklós	»	1883	»
Szabó Sándor	»	1883	»
Szabó József	»	1885	»
Szentkirályi Béla	ev. ref.	1886	»
Steinhibér Károly	» »	1886	»
Varga Béla	unitárius	1886	»
Varga Károly	»	1886	»
Tóth Kálmán	r. kath.	1886	»
3-ik elemi osztály.			
Adorján Géza	unitárius	1884	Vargyas
Balogh János	g. kel.	1884	M.-Káján
Babb János	ev. ref.	1884	Bethlehen
Biluska Gerő	r. kath.	1884	Torda
Borbély Márton	unitárius	1884	Ar.-Záhos
Csécs Árpád	»	1885	F.-Sz.-Mihályfalv.
Csetri Elek	ev. ref.	1884	Torda
Fodor Károly	unitárius	1884	»
Gálfi Dezső	»	1885	»
Horváth József	»	1883	»
Kovács József	»	1882	»

A tanuló neve	Vallása	S z ü l e t é s i	
		éve	helye
Konez Lajos	unitár.	1885	Torda
Miska József	róm. kath.	1883	»
Moldován Mihály	g. kath.	1883	M.-Bzikun
Papp Gyula	g. kath.	1884	Torda
Petrikás Viktor	g. kath.	1884	Dombró
Ravai József	unitár.	1884	Torda
Ravai Pál	»	1882	»
Rák Ferencz	róm. kath.	1884	Budapest
Szász Ádám	unitár.	1884	Torda
Szász Miklós	»	1885	»
Székely József	»	1883	» meghalt
Sükösd Ödön	ev. ref.	1884	Dgerbegy
Skorka Albert	unitár.	1883	Torda
Streit Frigyes	ág. hitv.	1883	»
Velits Károly	ev. ref.	1885	»
Zalányi József	»	1884	»
Zalányi Sándor	»	1882	»
Simonfi János	»	1883	Egerbegy kimar.
Schnobel János	r. kath.	1883	Faset kimaradt
Münnich Elek	»	1885	N.-Várah
4 ik elemi osztály.			
Bardocz Jankó	unitár.	1884	Torda
Biró Béla	ev. ref.	1884	Brassó
Bilza Gábor	»	1879	Torda
Botár Imre	r. kath.	1884	»
Bodoczi Fajos	unitár.	1884	»
Borzsovai Béla	r. kath.	1884	N.-Czékl
Csenán János	g. kel.	1884	Hadrév
Szindi Gönczi Miklós	unitár.	1883	Szind
Tordai Gönczi Miklós	»	1883	Torda
Gazner Dezső	ev. ref.	1884	»
Heltmann Ervin	ág. hitv.	1884	»
Kovács Mózes	unitár.	1882	Ny.-Szent:László
Kovács Ferencz	»	1881	Torda
Lámpé Lajos	r. kath.	1884	»
Molnár István	ev. ref.	1883	Ny.-Szereda
Nagy Aladár	unitár.	1884	A.-Szt-Mihályfal.
Pap Miklós	»	1882	Torda
Radó András	ev. ref.	1883	Harasztos

A tanuló neve	Vallása	Születési	
		éve	helye
Ravai Sándor	unitárius	1881	Torda
Szabó József	ev. ref.	1884	»
Szathmári József	unitárius	1884	»
Szathmári Kálmán	»	1884	»
Székely Dénes	»	1883	»
Székely Árpád	»	1884	»
Szász Zsigmond	»	1882	»
Szártori János	r. kath.	1883	Kolozsvár
Szentpéteri Gyula	r. kath.	1884	Torda
Sikó Samu	unitárius	1884	»
Subuez Ramu	ev. ref.	1883	»
Skorka Márton	unitárius	1881	»
Toth Miklós	ev. ref.	1884	»
Tatár Péter	» »	1882	»
Veres József	unitárius	1880	»
Veress Károly	ev. ref.	1884	»
Zalányi György	» »	1884	»

X. Vegyes közlemények.

1.) Az iskolai év 1893. szeptember 6 án nyitvatott meg és 1894. június 28-án záratott be. A polgári fiiskolába felvettünk 148 tanuló, kik közúl latint tanult 89; az elemi iskolába felvettünk 126-ot, a kettőbe összesen 274 tanuló. Ezek közúl év végőig maradt 264, kimaradt 9, meghalt 1. A mult iskolai év végén a polg. iskolai tanuló, közúl megbukott volt 42; javított 16, ismételt 12, kimaradt 14. Az elemi iskolai tanuló, közúl megbukott volt 6; javított 3, ismételt 1, kimaradt 2.

2.) A polg. iskolai tanítói kar a lefolyt évben szaporodott Péter Antallal, ki a mennyiség- és természettudományi szakcsoportra van képesítve. Az I. polg. osztály mellé párhuzamos osztály állittatván fel, ennek a tanítására neveztetett ki az új tanító.

Márkos Ferencz papjelölt, ki az 1892. évi augusztus hó 21-én neveztetett volt ki iskolánkhoz iskolafőnöknek és köztanítónak, 1894. április 30-án elhalván, helyét a folyó tanév végeig Demeter Dénes papjelölt töltötte be.

3. Az elemi iskolai tanuló, közvizsgálata június 21. és 22 napjain tartatott meg; a latinnyelvből június 23-án volt a vizsga.

4. Az egészségi állapot év folytán elég kedvező volt, semmiféle járványos betegség nem akadályozta a tanítás rendes folyását. A tanuló, közúl meghalt Székely József 3 c. o. Künn Sároson szülői házánál.

5. A jövő 1894—95. tanévre a beiratkozások szept. 1—5-ig történnek meg, a tanítás szept. 6-án veszi kezdetét.

Torda, 1894. június 15-én.

Varga Dénes,
igazgató.

